

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

**SOLVIT a IMI
při zajišťování jednotného trhu EU**

Iveta Sitterová

**Bakalářská práce
2015**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta Sitterová**
Osobní číslo: **E12130**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a celníky**
Název tématu: **SOLVIT a IMI při zajišťování fungování jednotného trhu EU**
Zadávající katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce zaměří svou pozornost na dva vybrané momenty jednotného vnitřního trhu EU s jeho čtyřmi základními svobodami: volným pohybem zboží, osob, služeb a kapitálu. Cílem práce je popsat a zhodnotit službu SOLVIT, jejímž smyslem je pomoci řešit podnikatelům co nejefektivněji problémy vznikající nesprávnou aplikací pravidel na vnitřním trhu EU orgány členských států, a systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI).

Osnova:

- Obecný rámec jednotného vnitřního trhu Evropské unie.
- Charakteristika služby SOLVIT a systému IMI.
- Vybrané případy řešené službou SOLVIT v ČR a ve vybraných zemích.
- Zhodnocení dopadů služby SOLVIT a systému IMI pro ČR.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 30 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

FIALA, P., PITROVÁ, M. Evropská unie. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 803 s. ISBN 978-807-3252-236.

CIHELKOVÁ, E. Vnější ekonomické vztahy Evropské unie. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2003, 709 s. ISBN 80-717-9804-5.

KLVAČOVÁ, E. České národní zájmy v procesu evropské integrace. Vyd. 1. Praha: Professional Publishing, 2008, 126 s. ISBN 978-80-86946-89-4.

KALÍNSKÁ, E. Mezinárodní obchod v 21. století. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 228 s. ISBN 978-80-247-3396-8.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Iva Kraftová, CSc.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. října 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2015**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2015

Iveta Sitterová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych chtěla srdečně poděkovat paní doc. Ing. Ivaně Kraftové, CSc. za cenné rady a připomínky, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce.

ANOTACE

Tato práce definuje jednotný vnitřní trh a s ním spojený volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu. První kapitola se zabývá jednotným trhem obecně, vymezuje a definuje s ním spojené čtyři svobody a ukazuje významnost vnitřního trhu v mezinárodním měřítku. Dále je charakterizována síť SOLVIT coby služba státní správy, její činnost a analýza průběhu případů postoupených v této síti. Poslední kapitola pojednává o Systému pro výměnu informací o vnitřním trhu. Je zde uvedena charakteristika tohoto systému a dále průběh výměny informací a jejich četnost.

KLÍČOVÁ SLOVA

Jednotný vnitřní trh, integrace, SOLVIT, systém IMI

TITLE

SOLVIT and IMI to ensure the operating of the single inner market of EU

ANNOTATION

This work defines a single inner market and the associated free movement of persons, goods, services and capital. The first chapter deals with the single market in general, it defines associated four freedoms and internationally shows an importance of the inner market. This work also defines the network SOLVIT as government services, its operations and the analysis of rendered cases. The last chapter deals with the system for the exchange of information on the inner market. There is mentioned the characteristics of this system and also an exchange of information and their frequency.

KEYWORDS

Inner market, integration, SOLVIT, IMI

OBSAH

ÚVOD	10
1 JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH.....	12
1.1 OBECNÝ RÁMEC.....	12
1.2 VOLNÝ POHYB ZBOŽÍ	14
1.2.1 <i>Problémy spojené s volným pohybem zboží a jejich dvě řešení</i>	15
1.3 VOLNÝ POHYB OSOB	16
1.4 VOLNÝ POHYB SLUŽEB	18
1.4.1 <i>Překážky volného pohybu služeb</i>	20
1.4.2 <i>Jednotné kontaktní místo</i>	21
1.5 VOLNÝ POHYB KAPITÁLU.....	22
1.6 ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY VNITŘNÍHO TRHU	23
2 SOLVIT	30
2.1 ORGANIZACE CENTER SOLVIT	31
2.2 PRŮBĚH PROCESU ŘEŠENÍ PŘÍPADŮ SÍTĚ SOLVIT	33
2.3 STRUKTURA PŘÍPADŮ ŘEŠENÝCH SOLVIT	38
2.4 VÝSLEDKY HODNOCENÍ SOLVIT V LETECH 2004-2013	41
3 SYSTÉM PRO VÝMĚNU INFORMACÍ O VNITŘNÍM TRHU	47
3.1 KOORDINÁTOŘI SYSTÉMU IMI.....	48
3.2 ZHODNOCENÍ ČINNOSTI SYSTÉMU IMI.....	51
ZÁVĚR.....	57
POUŽITÁ LITERATURA	62
SEZNAM PŘÍLOH	66

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: HDP na obyvatele v PPS (EU 27=100).....	24
Tabulka 2: Dovoz a vývoz zboží v rámci zemí EU.....	26
Tabulka 3: Mezinárodní obchod se zbožím zemí EU s hlavními obchodními partnery	27
Tabulka 4: Vyhodnocení zemí EU na základě limitů stanovených Evropskou komisí za rok 2013	37
Tabulka 5 Počty případů z jednotlivých oblastí	39

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1 Hlavní hráči v mezinárodním obchodě 2012	24
Obrázek 2 Podíl EU a vybraných zemí na světovém vývozu.....	25
Obrázek 3 Vývoj mezinárodního obchodu zemí EU s ostatními ekonomikami světa	28
Obrázek 4 Srovnání obchodu se zbožím uvnitř a mimo EU v letech 1999 - 2011	28
Obrázek 5 Procentuální zastoupení obchodů států EU se zbožím uvnitř EU se zeměmi mimo EU v roce 2013	29
Obrázek 6 Plnění časového horizontu - první reakce žadatelům do 7 dnů v roce 2013.....	34
Obrázek 7 Doba plnění přípravy domácího centra do 30 dnů v roce 2013.....	35
Obrázek 8 Dosažení řešení případů do 70 dnů v roce 2013	36
Obrázek 9 Poměr rozhodnutých, objasněných, nevyřešených a zamítnutých případů SOLVIT v roce 2013	36
Obrázek 10 Poměr využití sítě SOLVIT občany a podnikateli v letech 2003 - 2013	38
Obrázek 11 Počet přijatých žádostí spadajících do kompetence případu SOLVIT v letech 2002 - 2013.....	39
Obrázek 12 Průměrná doba přijatá vedoucími centry SOLVIT k přijetí/odmítnutí a řešení případů v roce 2004	44
Obrázek 13 Průměrná doba přijatá vedoucími centry SOLVIT k přijetí/odmítnutí a řešení případů v roce 2008	44
Obrázek 14 Průměrná doba přijatá vedoucími centry SOLVIT k přijetí/odmítnutí a řešení případů v roce 2009-2010.....	45
Obrázek 15 Počet výměny informací skrze systém IMI v letech 2010-2014.....	51
Obrázek 16 Poměr a plnění hranice stanovené Komisí k potvrzení přijatých žádostí za rok 2013	52
Obrázek 17 Poměr a plnění hranice stanovené Komisí k potvrzení přijatých žádostí za rok 2014	53
Obrázek 18 Rychlost vyřizování obdržených žádostí za rok 2013	53
Obrázek 19 Rychlost vyřizování obdržených žádostí za rok 2014	54
Obrázek 20 Vyřízení žádostí během stanovené lhůty v roce 2013.....	54
Obrázek 21 Vyřízení žádostí během stanovené lhůty v roce 2014.....	55

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

EU	Evropská unie
EHS	Evropské hospodářské společenství
JEA	Jednotný evropský akt
JKM	Jednotné kontaktní místo
HDP	Hrubý domácí produkt
EHP	Evropský hospodářský prostor
IMI	Systém pro vnitřní výměnu informací
ES	Evropské společenství
AT	Rakousko
BE	Belgie
BG	Bulharsko
CY	Kypr
DE	Německo
DK	Dánsko
EE	Estonsko
EL	Řecko
ES	Španělsko
FI	Finsko
FR	Francie
HU	Maďarsko
IE	Irsko
IS	Island
IT	Itálie
Li	Lichtenštejnsko
LT	Litva
LU	Lucembursko
LV	Lotyšsko
MT	Malta
NL	Nizozemsko
NO	Norsko
PL	Polsko
PT	Portugalsko
RO	Rumunsko
SE	Švédsko
SI	Slovinsko
SK	Slovensko
UK	Velká Británie

ÚVOD

Jednotný vnitřní trh je hlavní silou hospodářského růstu členských zemí Evropské unie. Integrace společného trhu, tedy zabezpečení prostoru bez vnitřních hranic, je zabezpečen volný pohyb tak zvaných čtyř svobod, tedy volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu.

Společný vnitřní trh nabízí spoustu možností jak podnikům, zejména malým a středním, tak i jednotlivcům. Vyšší konkurence zboží i služeb nutí podniky k nižším, pro spotřebitele k přijatelnějším, cenám. To samozřejmě vede podniky k inovacím, aby snížily své náklady. Odstraněním bariér se otevírá trh novým investicím a novým pracovním místům. Spotřebitelé mají díky vyšší konkurenci vyšší výběr zboží a služeb za příznivější ceny.

Členské státy by měly integraci co nejvíce podporovat a kontrolovat dodržování mezinárodních smluv a jednat v souladu s nimi. Dále by měly zodpovědně plnit nařízení a směrnice Evropské komise. Ačkoli jednotný trh funguje víceméně dobře, nastává řada případů, kde jsou podniky či jednotlivci „diskriminováni“. Děje se tak buď rozkošem mezi vnitřní právní úpravou jednotlivých států navzájem, či nesourodostí vnitrostátních a mezinárodních předpisů.

Pokud nastane případ, že správní orgány Evropského hospodářského prostoru upírají právo objektu členské země nebo ho nějak omezují, mohou se tyto objekty obrátit na síť SOLVIT. Tato síť, jestliže problém přijme, poskytne žadateli zdarma poradenství, jak vyvstalý problém řešit. Pro řešení těchto problémů využívá SOLVIT všeobecnou aplikaci pro podporu komunikace, tak zvaný Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu.

Hlavním cílem této práce je zhodnotit výkonnost sítě SOLVIT a systému IMI.

V rámci tohoto cíle je ověřovány dvě hypotézy, které hledají souvislosti mezi vybraným kvantitativním a kvalitativním aspektem činnosti SOLVIT a systému IMI:

- hypotéza, zda v rámci sledovaných zemí existuje statisticky významná závislost mezi celkovým počtem případů SOLVIT a počtem vyřešených případů do 70 dnů vedoucím centrem (za rok 2013);

- hypotéza, zda v rámci sledovaných zemí existuje statisticky významná závislost mezi počtem přijatých žádostí a průměrným počtem dnů k jejich vyřízení v rámci systému pro výměnu informací (za rok 2014).

Dílní cíle práce jsou rozděleny do tří částí:

- charakterizovat a definovat jednotný vnitřní trh včetně tzv. čtyř svobod, tj. svoboda volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu, definovat a charakterizovat tyto svobody včetně problémů s nimi spojenými;
- vymežit a definovat síť SOLVIT, porovnat vývoj počtu přijatých případů v síti SOLVIT v letech 2003-2013 vč. poměru využívání sítě občany a podnikateli a následně ověřit plnění časových limitů tj. plnění časového horizontu domácího centra - první reakce žadatelům do 7 dnů v roce 2013, dobu plnění přípravy domácího centra do 30 dnů v roce 2013, dosažení řešení případů do 70 dnů v roce 2013 vedoucími centry, dále vyhodnotit poměr rozhodnutých, objasněných, nevyřešených a zamítnutých případů SOLVIT v roce 2013, vyhodnotit členské země na základě limitů stanovených Evropskou komisí za rok 2013;
- vymežit a definovat systém pro výměnu informací o vnitřním trhu, porovnat počet výměny informací skrze systém IMI v letech 2010-2014, dále analyzovat: poměr a plnění hranice stanovené Komisí k potvrzení přijatých žádostí za rok 2013 a 2014, rychlost vyřizování obdržených žádostí za rok 2013 a 2014 a počet vyřízených žádostí během stanovené lhůty v roce 2013 a 2014.

V této práci byly využity metody popisu statistických dat, sledování časové řady, a komparace.

Při zpracování byla využita teoretická díla českých autorů, mezinárodní právní předpisy, elektronické zdroje, především pak statistická data Evropské komise, dále pak zprávy Evropské komise - Development and Performance of the SOLVIT network in 2004, Development and Performance of the SOLVIT network in 2010, Development and Performance of the SOLVIT network in 2008, Vnitřní trh: z krize k novým příležitostem - prosperita pro občany a podniky, dále pak zpráva Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské centrální bance: Stav integrace jednotného trhu 2013 a zprávu Evropského parlamentu - Zpráva o vnitřním trhu služeb: aktuální stav a další postup, a zpráva Centre for strategy & evaluation services - Framework Contract for projects relating to Evaluation and Impact Assessment activities of Directorate General for Internal Market and Services Evaluation of SOLVIT.

1 JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

1.1 Obecný rámec

Společný trh, později často označovaný jako jednotný trh, je vlastně vnitřním trhem Společenství, a tedy prostorem s volným pohybem zboží, služeb, osob a kapitálu – tzv. čtyř svobod. Završením procesu ekonomického sjednocení, které je základní linií evropského integračního procesu, jsou měnová a hospodářská unie. K tomuto vyššímu společenství integrace však mohlo Společenství přistoupit až v momentě, kdy vytvořilo nižší úroveň, kterou byl společný trh. V období od roku 1957 až do roku 1993 se proto Společenství soustředilo téměř výhradně na vybudování jednotného trhu.¹

V současné době bývají výrazy společný trh, jednotný trh a vnitřní trh používána jako synonyma.

Dominantní roli v evropské integraci sehrála tři Evropská společenství, která vznikla v 50. letech. Tato tři společenství se postupně rozvíjela a dala vzniknout Evropské unii a vnitřnímu trhu. Bela Ballasa, maďarský ekonom, vymezuje pět stupňů ekonomické integrace:

- zóna volného obchodu
- celní unie (dokončena)
- společný trh
- měnová unie
- hospodářská unie²

Článek 3 odst. 3 Smlouvy o EU říká: *že: „Unie vytváří vnitřní trh. Usiluje o udržitelný rozvoj Evropy, založený na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřující k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku a na vysokém stupni ochrany a zlepšování kvality životního prostředí. Podporuje vědecký a technický pokrok.“³*

¹ FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 803 s. ISBN 978-807-3252-236.

² BALASSA, By Bela. *The Theory of Economic Integration (Routledge Revivals)*. [Reprint]. London: Routledge, 2011. ISBN 978-041-5679-107.

³ Smlouva o Evropské unii (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/13, 26.10.2012, s. 13—390 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=CS>

Ve Smlouvě o fungování EU v hlavě třetí se píše, že: „*Unie přijímá opatření určená k vytvoření nebo zajištění fungování vnitřního trhu v souladu s příslušnými ustanoveními Smluv.*“⁴ a dále říká, že: „*Vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanoveními Smluv.*“⁵ Na jednotném trhu platí stejná pravidla pro ochranu hospodářské soutěže pro všechny účastníky tohoto trhu, bez rozdílu národní příslušnosti.

Jednotný evropský akt přijatý (dále jen „JEA“) v roce 1986 začlenil do Smlouvy o EHS cíl vytvořit vnitřní trh a definoval jej jako „*prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu*“.⁶ V JEA byl také stanoven harmonogram pro jeho dokončení, což v praxi znamenalo potvrzení obsahu již dříve odsouhlasené Bílé knihy o vnitřním trhu, kterou vydala Komise v roce 1985. JEA dále zavazoval členské státy k dobudování společného, nebo také tzv. vnitřního jednotného trhu „*během období končícího 31. prosince 1992*“.⁷

Za dokončení vnitřního trhu se označuje rok 1993, do tohoto roku byly přijaty téměř všechny návrhy Bílé knihy o vnitřním trhu. Výsledkem bylo odstranění kontroly pohybu zboží na vnitřních hranicích (odpadlo vyplňování celních formulářů), vzájemné uznávání diplomů a vysvědčení umožňující volný pohyb pracovníků, svoboda pro usazování podnikatelů a osob svobodného povolání v jiných členských zemích, volný prostor pro poskytování služeb přes hranice (pro banky, pojišťovny aj.), otevření trhu veřejných zakázek, odstranění překážek pro volné přesuny kapitálu mezi členskými zeměmi. Termín „dokončení vnitřního trhu“, který se často objevuje v dokumentech EU, však nelze chápat jako dosažení jeho konečné podoby. Ve skutečnosti je vytváření vnitřního trhu EU kontinuálním procesem, který nikdy nelze považovat za dokončený.⁸

Vedle toho, že z fungujícího vnitřního trhu těží především občané a podnikatelé z členských států EU, prohlubování čtyř svobod významně napomáhá dosažení vyššího ekonomického růstu, vyšší životní úrovně a významnějšího postavení Evropy na

⁴ Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/47, 26.10.2012, s. 47—390. 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS>

⁵ Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/47, 26.10.2012, s. 47—390. 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS>

⁶ Evropský parlament. MACIEJEWSKI, Mariusz. [Http://www.europarl.europa.eu/portal/cs](http://www.europarl.europa.eu/portal/cs) [online]. 2014 [cit. 2014-11-11]. Dostupné

z: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.1.1.html

⁷ FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. Evropská unie. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 803 s. ISBN 978-807-3252-236. str. 123

⁸ URBAN, Luděk. [Https://www.euroskop.cz/](https://www.euroskop.cz/) [online]. 2014 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8732/sekce/strucna-historie-vnitriho-trhu/>

mezinárodním poli.⁹ Vnitřní trh výrazně přispívá k prosperitě a integraci evropského hospodářství. Díky němu se objem obchodu v EU v posledních deseti letech zvyšuje zhruba o 15 % ročně; podpořil růst produktivity a pokles nákladů zrušením celních formalit, harmonizací nebo vzájemným uznáváním technických předpisů a nižšími cenami v důsledku hospodářské soutěže; v posledních deseti letech bylo díky němu dosaženo zvýšení růstu o 1,8 % a vzniklo zhruba 2,5 milionu nových pracovních míst; mezi členskými státy se přitom snížily rozdíly ve výši příjmů.¹⁰

Jak je uvedeno ve článku 2 konsolidované Smlouvy o založení ES ve znění smlouvy z Nice: *Posláním Společenství je vytvořením společného trhu a hospodářské a měnové unie a prováděním společných politik nebo činností uvedených v člancích 3 a 4 podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj hospodářských činností, vysokou úroveň zaměstnanosti a sociální ochrany, rovné zacházení pro muže a ženy, trvalý a neinflační růst, vysoký stupeň konkurenceschopnosti a konvergence hospodářské výkonnosti, vysokou úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, zvyšování životní úrovně a kvality života, hospodářskou a sociální soudržnost a solidaritu mezi členskými státy.*¹¹

Vnitřní trh funguje na zásadě principu nediskriminace a na zásadě zákazu neodůvodněného omezení volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu.

V souvislosti se čtyřmi svobodami mluvíme již o zmíněném prostoru s volným pohybem zboží, služeb, osob a kapitálu. Je nasnadě každou z uvedených problematiky popsat detailněji.

1.2 Volný pohyb zboží

Právní základ volného pohybu zboží jsou články 28 až 37 Smlouvy o fungování EU. První odstavec článku 28 hovoří o tom, že „Unie zahrnuje celní unii, která pokrývá veškerý obchod zbožím a která zahrnuje jak zákaz vývozních a dovozních cel a všech poplatků s rovnocenným účinkem mezi členskými státy, tak i přijetí společného celního sazebníku ve vztahu ke třetím zemím.“¹² Dále smlouva zakazuje aplikovat na vnitřním trhu dovozní i vývozní cla a poplatky, včetně cel fiskálních. Stejně tak smlouva zakazuje jakékoliv množstevní omezení

⁹ Ministerstvo průmyslu a obchodu. MULLER, Thomas. <http://www.mpo.cz/> [online]. 2006 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument3363.html>

¹⁰ Evropský parlament. MACIEJEWSKI, Mariusz. <http://www.europarl.europa.eu/portal/cs> [online]. 2014 [cit. 2014 11 11]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.1.1.html

¹¹ Treaty establishing the European Community (Nice consolidated version). In: Official Journal C 325 , 24/12/2002 P. 0033 - 0184. Italy, 2002. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12002E/TXT>

¹² Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/47, 26.10.2012, s. 47—390. 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS>

dovozu a vývozu mezi členskými státy. Toto opatření umožňuje konkurenceschopnost na vnitřním trhu a samozřejmě administrativní zjednodušení pohybu zboží mezi jednotlivými členskými státy.

Ve smlouvě nicméně chybí definice zboží. Je tedy nutné sáhnout do judikatury Evropského soudního dvora, který ji vymezil v rozsudku č. 7/68 Komise vs. Itálie. Tento rozsudek říká, že „v souladu s článkem č. 9 Smlouvy je Společenství založeno na celní unii, která pokrývá veškerý obchod se „zbožím“. Zbožím ve smyslu tohoto ustanovení musí být chápány statky ocenitelné v penězích a způsobilé být předmětem obchodních transakcí.“¹³

Roku 1968 byla odstraněna cla a překážky na hranicích, tento rok lze považovat za počátek skutečného volného pohybu zboží.

Ve volném obchodu můžeme mluvit o rovnosti podmínek na evropském trhu, které jsou platné pro všechny účastníky na tomto trhu bez rozdílu. Zmíněná cla však nebyla jedinou existující bariérou, mnohem vyšší překážkou zůstávají při dovozu a vývozu zboží daně, zejména spotřební daně jednotlivých států, které si státy určují samy, dále jsou to nesterorodé technické normy jednotlivých zemí a různé hygienické předpisy. Postupně však dochází ke vzájemnému uznávání rozdílných norem, Štěrbová¹⁴ uvádí příklad, který byl soudně řešen v roce 1979 v případě Cassis de Dijon (Německo odmítalo povolit prodej francouzského alkoholického rybízového sirupu, neboť jeho procento alkoholu se neshodovalo s německou normou pro likéry). Soud rozhodl, že není důvod, aby byl výrobek na německém trhu zakázán. Toto soudní rozhodnutí je základem principu, který stanovuje, že výrobek legálně vyrobený a uvedený na trh v jednom členském státě EU musí mít volný přístup i na trhy všech ostatních členských zemí EU bez ohledu na to, zda odpovídá předpisům těchto členských států.¹⁵

1.2.1 Problémy spojené s volným pohybem zboží a jejich dvě řešení

Abyste mohl vnitřní trh EU a s tím spojený i volný pohyb zboží dobře fungovat, je třeba zajistit spravedlivou a volnou soutěž individuálních subjektů vnitřního trhu. Nejen soukromé společnosti, ale i členské státy se často snaží svůj trh ochránit a regulovat jej, nebo chránit trh před dovozem z jiných zemí. Dříve k těmto ochranám patřila především cla, která se podařila

¹³ Judgment of the Court of 10 December 1968. - Commission of the European Communities v Italian Republic. In: Case 7/68. 1968. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:61968CJ0007&from=EN>

¹⁴ ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 364 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4694-4., str. 249

¹⁵ ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 364 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4694-4., str. 249

téměř odbourat. Přesto je možné shledat několik jiných překážek, jako jsou rozměry, značení, složení zboží apod. Každý stát se svými požadavky na výrobek do jisté míry liší a adaptace výrobků k rozdílným normám a hodnotám v různých zemích by byla pro výrobce a dodavatele velmi nákladná a také administrativně náročná, je proto zapotřebí najít vhodné řešení, aby tyto rozdíly soukromé subjekty neodradily od expanse na jiný zahraniční trh.

Prvním z nich je harmonizace (sjednocování) národních předpisů členských států EU pro jednotlivé druhy výrobků. To znamená, že členské státy se prostřednictvím orgánů Unie dohodly na kompromisním znění požadavků na jednotlivé výrobky a tyto společné normy pak platí shodně ve všech členských státech EU.

Protože ale proces harmonizace bývá velmi zdoluhavý a netýká se všech typů produktů, uplatňuje se také princip vzájemného uznávání. Základním východiskem principu vzájemného uznávání je následující myšlenka: je-li zboží dobré pro spotřebitele jednoho členského státu (tj. odpovídá místním požadavkům), je dobré i pro spotřebitele z ostatních členských států a prodej tohoto zboží v nich musí být umožněn. Vedle členských států EU se princip vzájemného uznávání aplikuje i na členské státy Evropského hospodářského prostoru, kterými jsou kromě členských států EU ještě Norsko, Lichtenštejnsko a Island.¹⁶

1.3 Volný pohyb osob

Volný pohyb osob je zakotven v Smlouvě o EU, v článku 3 odst. 2, dále ve Smlouvě o fungování EU v článcích 20 a 45 - 48, v nařízeních Evropského parlamentu a rady v č. 492/11 a v č. 883/2004, s ním souvisejícím prováděcím nařízením č. 987/2004 a dále se opírá o směrnici 2004/38/ES.

Článek 3 odst. 2 Smlouvy o EU říká: „*Unie poskytuje svým občanům prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, ve kterém je zaručen volný pohyb osob ve spojení s vhodnými opatřeními týkajícími se ochrany vnějších hranic, azylu, přistěhovalectví a předcházení a potírání zločinnosti.*“¹⁷

Při zmínce o volném pohybu osob se ve skutečnosti hovoří o volném pohybu pracovní síly. Zakotvení principu volného pohybu pracovníků (nejdříve) a všech občanů (později) byl v programu vnitřního trhu zcela revolučním požadavkem. Žádné integrační seskupení ve světě

¹⁶ SCHREIB, David. Ministerstvo průmyslu a obchodu. [Http://www.mpo.cz/](http://www.mpo.cz/) [online]. 2006 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument1249.html>

¹⁷Smlouva o Evropské unii (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/13, 26.10.2012, s. 13—390 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=CS>

se k takovému kroku neodhodlalo. Do té doby překročení hranic předpokládalo mít platný pas a platné vízum, o které bylo nutno žádat a většinou také platit, na hranicích mezi zeměmi existovala kontrola osob a také jejich zavazadel.

Odstranění všech těchto překážek mělo usnadnit hledání lepších pracovních a životních podmínek, zvyšování kvalifikace a bylo spojeno s právem pracovat, usadit se a žít v kterékoli členské zemi. Měla se tím také ulehčit situace na pracovním trhu dvou skupin zemí: těch s nedostatkem a těch s přebytkem pracovních sil. A v neposlední řadě to mělo přispět ke stále užšímu spojení evropských národů, k vzájemnému poznání a porozumění.¹⁸

Maastrichtská smlouva zavádí pojem občanství Unie. Článek 20 zároveň stanoví, že: *„Každá osoba, která má státní příslušnost členského státu, je občanem Unie. Občanství Unie doplňuje občanství členského státu, nenahrazuje je.“*¹⁹ V odstavci 2 se dále píše, že *každý má mimo jiné právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států.*²⁰

Článek 40 Smlouvy o fungování EU a nařízení EU č. 492/2011 pojednává o odstranění diskriminace mezi pracovníky členských států, zejména co se týče státní příslušnosti jednotlivých pracovníků a tomu adekvátní ohodnocení za práci, o pracovních podmínkách aj. V souvislosti s volným pohybem osob nařízení EU 492/2011 mluví o zásadě nediskriminace.

Každý občan EU má tedy právo žít v jakémkoliv státě za stejných podmínek jako každý jiný občan této země. Této svobodě volného pohybu však bránilo několik překážek, zejména pak již zmíněné kontroly na hranicích jednotlivých členských států. I volný pohyb osob naráží na překážky, jimiž jsou uznávání diplomů a kvalifikací. Tato záležitost má své řešení především ve vzájemném uznávání, které se stalo složitějším problémem. Je to dáno tím, že mezi zeměmi existují rozdíly, pokud jde o požadavky nutné k získání určité kvalifikace a tím i oprávnění vykonávat určitou činnost. V počátečním období (až do konce 80. let) převládal sektorový přístup:²¹ byly přijímány směrnice stanovující podmínky pro uznávání diplomů a vysvědčení získaných v jiných členských zemích.

Od začátku 90. let byl sektorový přístup nahrazen přijímáním rámcových (obecných) směrnic. Tak bylo například rozhodnuto o vzájemném uznávání vysokoškolského diplomu o úspěšném zakončení tříletého studia (1990), o vzájemném uznávání vysvědčení

¹⁸ URBAN, Luděk. Euroskop.cz. <https://www.euroskop.cz/> [online]. 2010 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8736/sekce/volny-pohyb-osob/>

¹⁹ Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/47, 26.10.2012, s. 47—390. 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS>

²⁰ Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/47, 26.10.2012, s. 47—390. 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS>

²¹ sektorový přístup se upřednostňovali služby spojené s podnikáním, které přímo ovlivňovali výrobní náklady

o uzavřeném středoškolském nebo odborném vzdělání (1992). Uznávání vzdělání platí nejen v členských zemích, ale také v Norsku, Lichtenštejnsku a na Islandu a od roku 2002 také ve Švýcarsku. Pohybu pracovníků přes hranice velmi napomohlo zavedení evropského zdravotního průkazu poskytujícího přístup k lékařskému ošetření ve všech členských zemích bez dřívějšího papírování (2005).²²

Dohody o rušení kontrol na vnitřních hranicích

Tyto překážky vedly nejprve k podepsání tzv. Saarbrückenské dohody z roku 1984, tato dohoda rušila kontroly osob a zboží na německo-francouzských hranicích. Později docházelo k rozšiřování, a to na základě první Schengenské dohody o země Belgie, Lucembursko a Nizozemsko. V roce 1990, o pět později, byla opět v Schengenu podepsána druhá Schengenská dohoda, která byla ve skutečnosti Schengenskou prováděcí úmluvou, realizačním dokumentem předchozí úmluvy a v platnost vstoupila v roce 1995. Mezitím se ke smlouvě připojily další země, Itálie (1990), Španělsko a Portugalsko (1991), Řecko (1992), Rakousko (1995) a v roce 1996 Dánsko, Finsko a Švédsko. Schengenský prostor bez vnitřních hranic, zato posílený kontrolami na vnějších hranicích, byl spuštěn v roce 1995. K Schengenské smlouvě se postupně připojovaly další členské země s výjimkou Velké Británie a Irska, a navíc se připojilo Norsko, Island a Švýcarsko.²³

1.4 Volný pohyb služeb

Volný pohyb služeb upravuje článek 56 – 62 Smlouvy o fungování EU a dále má oporu ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES.

Definice služby vyplývající z článku 50 Smlouvy o založení Evropského společenství je následující: *„Za služby se podle této smlouvy pokládají výkony poskytované zpravidla za úplatu, pokud nejsou upraveny ustanoveními o volném pohybu zboží, kapitálu a osob.“*

Služby zahrnují zejména:

a) činnosti průmyslové povahy;

b) činnosti obchodní povahy;

c) řemeslné činnosti;

²² URBAN, Luděk. Euroskop.cz. <https://www.euroskop.cz/> [online]. 2010 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8739/sekce/zakladni-informace-o-vnitrim-trhu/>

²³ CIHELKOVÁ, Eva. Evropská ekonomická integrace: procesy, politiky, governance. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2011, 335 s. ISBN 978-802-4518-350., str. 186

d) činnosti v oblasti svobodných povolání. “²⁴

Pohyb služeb je daleko komplikovanější než pohyb zboží. Pohyb služeb totiž souvisí se svobodou usazování v souladu s článkem č. 43 Smlouvy o založení Evropského společenství, neboť služby vždy poskytuje poskytovatel. Definice poskytovatele je podle Směrnice EU 2006/123/ES následující: „*jakákoli fyzická osoba, která je státním příslušníkem některého členského státu, nebo jakákoli právnická osoba podle článku 48 Smlouvy, usazená v některém členském státě a nabízející nebo poskytující službu*“²⁵ V souladu s tímto článkem č. 43 Smlouvy je zakázáno omezovat usazování pro státního příslušníka z jednoho členského státu na území jiného členského státu. Stejně tak jsou zakázána omezení při zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností státními příslušníky jednoho členského státu na území druhého státu.²⁶ Dále článek 49 Smlouvy o založení Evropského společenství stanovuje právo poskytovat služby v rámci společenských států.

Hybnou silou hospodářství jsou služby, jak zmiňuje Směrnice EU 2006/123/ES, služby mají téměř 70% podíl na HDP EU a zaměstnanosti ve většině členských států. Rada zdůrazňuje, že odstranění právních překážek ve které oblasti? je prioritou pro vytvoření skutečného vnitřního trhu.²⁷ Odvětví služeb představuje dynamickou a moderní část evropského hospodářství zaměřenou na budoucnost. Neustále se objevují další způsoby poskytování služeb, jejichž hybnou silou jsou inovace. Digitální a mobilní služby mění způsob fungování hospodářství. Zboží a služby se stále více prodávají společně ve formě balíčků. Ze všech těchto důvodů je lepe fungující vnitřní trh služeb základním stavebním kamenem pro konkurenceschopnější evropské hospodářství jako celek.²⁸

²⁴ Treaty establishing the European Community (Nice consolidated version). In: Official Journal C 325 , 24/12/2002 P. 0033 - 0184. Italy, 2002. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12002E/TXT>

²⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES. 2006. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=CS>

²⁶ Treaty establishing the European Community (Nice consolidated version). In: Official Journal C 325 , 24/12/2002 P. 0033 - 0184. Italy, 2002. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12002E/TXT>

²⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES. 2006. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=CS>

²⁸ Zpráva o vnitřním trhu služeb: aktuální stav a další postup. 2013. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0273+0+DOC+PDF+V0//CS> , str. 10

1.4.1 Překážky volného pohybu služeb

I volný pohyb služeb brzdí řada překážek, na které upozorňuje zpráva Komise z 19. července 2013. Fungující, efektivní a konkurenceschopnější trh služeb je nezbytný pro evropský průmysl, evropské podniky (zejména malé a střední podniky) a spotřebitele. Další překážky, které zmíněná zpráva zmiňuje, jsou diskriminační postupy, právní nejistota, nedůvěra mezi státy Společenství a neodůvodněné omezování poskytování služeb v rámci Společenství. Tyto překážky stojí v cestě významným zdrojům růstu, zabraňují vytváření pracovních míst a připravují podniky o příležitosti.²⁹

Jak je uvedeno výše, cílem Společenství je podpora harmonického rozvoje hospodářských činností. Na tento rozvoj a růst EU má zásadní vliv konkurenceschopnost služeb na trhu EU. Podniky musí stále dodržovat rozsáhlou škálu administrativních a byrokratických požadavků, které pro ně představují velkou zátěž. Největší zátěž to znamená zejména pro malé a střední podniky. Je proto potřeba zmíněné překážky co nejefektivněji odstranit.

Evropský parlament uvádí zmíněné překážky ve své zprávě „Zpráva o vnitřním trhu služeb: aktuální stav a další postup“ z roku 2013, a zároveň nabádá státy EU k důslednému odstranění těchto překážek. Vydal proto výčet vysvětlujících prohlášení a stanovisek, v souhrnu lze zmínit nejpodstatnější:

- *lituje, že jen zřídka se provádí posouzení proporcionality; žádá Komisi, aby objasnila pojem proporcionality a vydala pro členské státy praktické pokyny pro její uplatňování, které se budou opírat o existující judikaturu Evropského soudního dvora;*
- *vyzývá členské státy, aby účinně a plně uplatňovaly ustanovení o volném pohybu služeb (článek 16 směrnice o službách) a odstranily dvojí regulační zátěž;*
- *dále vyzývá, aby za účelem zajištění právní jistoty pro spotřebitele a podniky – zejména malé a střední podniky – zaujaly k vnitřnímu trhu služeb integrovaný přístup; dále žádá členské státy, aby více využívaly vzájemné uznávání, a usnadnily tak volný pohyb služeb tam, kde harmonizované předpisy ještě nejsou zavedeny;*
- *podotýká, že rozmanitost vnitrostátních norem vede k roztržitosti a nejistotě, vybízí k vytvoření dobrovolných evropských norem pro služby, na něž se vztahuje směrnice o službách, s cílem zlepšit příhraniční srovnatelnost a obchod;*

²⁹ Zpráva o vnitřním trhu služeb: aktuální stav a další postup. 2013. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0273+0+DOC+PDF+V0//CS>, str. 10

- *vybízí k širšímu využívání systému IMI mezi členskými státy ke kontrole souladu s požadavky směrnice, zejména v případech příhraničního poskytování služeb, a evropských spotřebitelských center a sítě SOLVIT k pomoci podnikům a spotřebitelům s protichůdnými předpisy a nedodržováním požadavků; zdůrazňuje v této souvislosti význam zajištění plného přístupu k síti SOLVIT na technické úrovni pro přidružené partnery; naléhavě vyzývá členské státy, aby modernizovaly jednotná kontaktní místa a vytvořily z nich kontaktní místa druhé generace, která budou plně funkčními, vícejazyčnými a uživatelsky vstřícnými portály elektronické veřejné správy.³⁰*

Ke snížení byrokratické zátěže, posílení právní jistoty a usnadnění soudržného uplatňování předpisů po celé EU by měly být lépe a častěji využívány nástroje jako systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI) a síť SOLVIT. Kromě toho jsou hmatatelným nástrojem jednotná kontaktní místa. Reformy v členských státech, které již přešly na modernizovanou druhou generaci jednotných kontaktních míst, ukázaly, že dokončení zavádění elektronických postupů v konečném důsledku snižuje náklady na dodržování požadavků a usnadňuje přístup na trh. Klíčem k tomu, aby se jednotná kontaktní místa stala účinným portálem elektronické veřejné správy, jsou informace a zvyšování povědomí mezi zúčastněnými stranami. Je třeba vynaložit větší úsilí na to, aby byla jednoduchá, přístupná a otevřená aplikacím v jazyce jiného členského státu.³¹ O systému pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI) a síti SOLVIT budou pojednávat další kapitoly.

1.4.2 Jednotné kontaktní místo

Evropský parlament a Rada ve Směrnici 2006/123/ES v odstavci 48 říká: „*v zájmu dalšího zjednodušení správních postupů je vhodné zajistit, aby měl každý poskytovatel k dispozici jedno místo, jehož prostřednictvím může splnit veškeré potřebné postupy a formality (dále jen „jednotné kontaktní místo“)*“.³² Dále se jednotnými kontaktními místy zabývá článek 6 této Směrnice a říká:

³⁰ Zpráva o vnitřním trhu služeb: aktuální stav a další postup. 2013. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0273+0+DOC+PDF+V0//CS>, str. 10

³¹ Zpráva o vnitřním trhu služeb: aktuální stav a další postup. 2013. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0273+0+DOC+PDF+V0//CS>, str. 10, str. 12

³² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES. 2006. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=CS>

- *že členské státy zajistí veškeré potřebné postupy formality, které jsou uvedené v jednotlivých odstavcích tohoto článku;*
- *že informace budou v jasné a jednoznačné podobě, snadno dostupné na dálku s pomocí elektronických prostředků a pravidelně aktualizovány.*
- *aby jednotná kontaktní místa a příslušné orgány reagovaly co možná nejrychleji na jakoukoliv žádost o informace nebo pomoc podle odstavců 1 a 2 a v případě, že je tato žádost chybná nebo neopodstatněná, o tom neprodleně uvědomily žadatele;*
- *povinnost příslušných orgánů pomáhat poskytovatelům a příjemcům neznamená povinnost těchto orgánů poskytovat právní poradenství v jednotlivých případech, ale týká se pouze obecných informací o způsobu, jakým se požadavky obvykle vykládají nebo uplatňují.³³*

Jednotná kontaktní místa (dále jen „JKM“) jsou portály elektronické správy pro podnikatele působící v odvětví služeb. Dle evropské směrnice č. 2006/123/ES/ musí být zavedeno kontaktní místo v každém členském státě. JKM mají podávat potřebné informace, které podnikatelé potřebují k založení svého podnikání. Poskytují i informace o podnikání v jiných členských státech. Je zde i možnost obrátit se na JKM v případě, kdy podnikatel řeší konkrétní problémy s úřadem jiného členského státu EU. Komunikace a získávání informací je usnadněno díky propojení sítě JKM mezi státy EU.

V České republice bylo zřízeno 15 fyzických JKM a dále bylo zřízeno elektronické JKM. Důležitou funkcí JKM je předávání žádostí o vydání oprávnění v oblasti služeb příslušným úřadům- povolovacím orgánům. Nyní již není potřeba řešit, který úřad kontaktovat s žádostí o vydání oprávnění, složitě vyhledávat povinné přílohy apod., protože JKM již samo zařídí doručení příslušnému úřadu.³⁴

1.5 Volný pohyb kapitálu

Prvním základem volného pohybu kapitálu jsou články 63 až 66 Smlouvy o fungování EU, které doplňují články 75 a 215 téže smlouvy. Volný pohyb kapitálu má na vnitřní trh velký vliv. Kdyby zde nebyla možnost volného pohybu kapitálu, zamezilo by se tím i volnému

³³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES. 2006. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=CS>

³⁴ Businessinfo.cz: <http://www.businessinfo.cz/> [online]. 2010 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z:<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/jednotna-kontaktni-mista-jkm-cr-3092.html>

pohybu zboží a služeb. Volný pohyb kapitálu znamená jednak volný pohyb plateb a dále volný pohyb investic.

Uvolňování pohybu kapitálu bylo v porovnání s ostatními svobodami pomalejší. Je totiž mimo jiné vázáno na stabilitu národních měn a souvisí i s otázkou jejich směnitelnosti.³⁵ Od 1. července 1990 byla mezi státy EU zrušena veškerá omezení pohybu kapitálu, omezení zůstala vůči třetím zemím, ale i ta byla do roku 2008 snížena.

Tyto omezení vůči třetím zemím stanovuje článek 63 Smlouvy o fungování Evropské unie, který říká, že „v rámci této kapitoly jsou zakázána všechna omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi“ a dále „V rámci této kapitoly jsou zakázána všechna omezení plateb mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi.“³⁶ V souvislosti se třetími zeměmi je pak ve Smlouvě o fungování Evropské unie doplněno, že za výjimečných okolností, pokud je vážně ohroženo fungování hospodářské a měnové unie, je možné přijmout ochranná opatření na dobu max. šesti měsíců.

Stávající ochrannou doložkou pro ochranná opatření mezi členskými státy je článek 144 Smlouvy o fungování EU (společně s článkem 143 téže smlouvy). Umožňuje přijmout ochranná opatření pro platební bilanci v případě, že dojde k potížím ohrožujícím fungování vnitřního trhu nebo k výskytu náhlé krize. Od zahájení třetí etapy hospodářské a měnové unie dne 1. ledna 1999 se již články ohledně ochranných doložek, jejichž cílem bylo vyřešit problémy s platební bilancí, vztahují pouze na ty členské státy, které (dosud) nepřijaly jednotnou měnu.³⁷

1.6 Zdůvodnění potřeby vnitřního trhu

Společný trh umožňuje lidem a firmám neomezený pohyb a možnost obchodovat na území 28 států. V praxi to znamená, že společný trh přináší spotřebitelům širší nabídku zboží a služeb za příznivější ceny. Pro podniky to znamená především usnadnění, mohou podnikat přes hranice a tak lépe obstávat na světovém trhu.

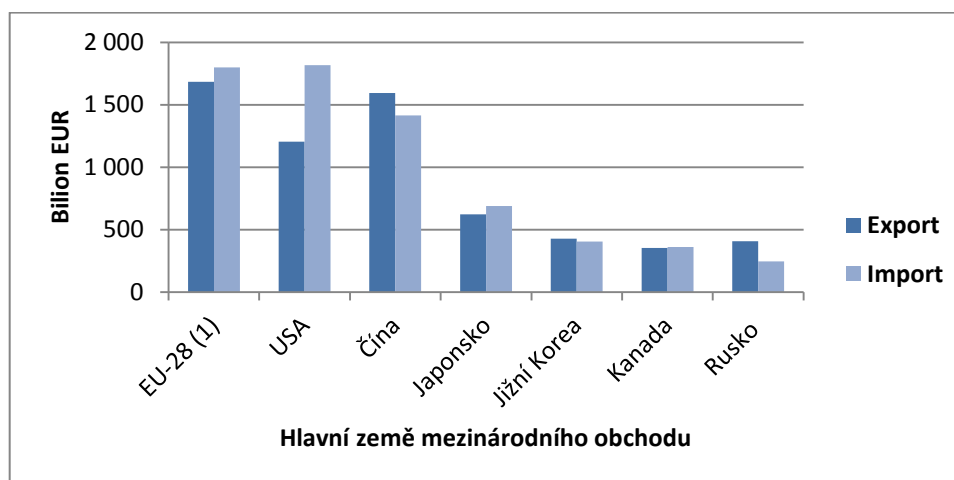
³⁵ CIHELKOVÁ, Eva. Evropská ekonomická integrace: procesy, politiky, governance. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2011, 335 s. ISBN 978-802-4518-350., str. 184

³⁶Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/47, 26.10.2012, s. 47—390. 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS>

³⁷ KOLASSA, Doris. Evropský parlament. [Http://www.europarl.europa.eu/portal/cs](http://www.europarl.europa.eu/portal/cs) [online]. 2014 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.1.6.html

Za více než 20 let své existence se jednotný trh rozrostl z 345 milionů spotřebitelů v roce 1992 na více než 500 milionů spotřebitelů v roce 2014. V jednotném trhu žije 500 milionů spotřebitelů a existuje 20 milionů malých a středních podniků.³⁸

Obrázek 1 Hlavní hráči v mezinárodním obchodě 2012

Zdroj: zpracováno dle [19]

Za základní ukazatel popisující ekonomickou aktivitu je považován hrubý domácí produkt. HDP je definován jako souhrn finální produkce vyprodukované v dané zemi za jeden rok vyjádřené v tržních cenách. Díky HDP je tedy možné odvodit postavení dané ekonomiky s dalšími zeměmi. Výše HDP odpovídá ekonomické síle dané země. Ekonomickou sílu země ovlivňuje několik faktorů, jako je například produktivita výrobních faktorů, nebo také velikost populace.

Tabulka 1: HDP na obyvatele v PPS (EU 27=100)³⁹

	HDP na obyvatele podle PPS (EU 27=100)						
	1995	1998	2002	2005	2010	2012	2013
Evropská unie – 27 zemí	100	100	100	100	100	100	100
Eurozóna	113	112	111	109	108	108	108
Česká republika	77	73	74	79	81	81	80
USA	165	167	159	165	151	155	155
Japonsko	132	123	114	113	105	106	106

Zdroj: zpracováno dle [20]

³⁸ Vnitřní trh: z krize k novým příležitostem - prosperita pro občany a podniky. Luxembourg: Publications Office, 2014. ISBN 978-927-9246-098.

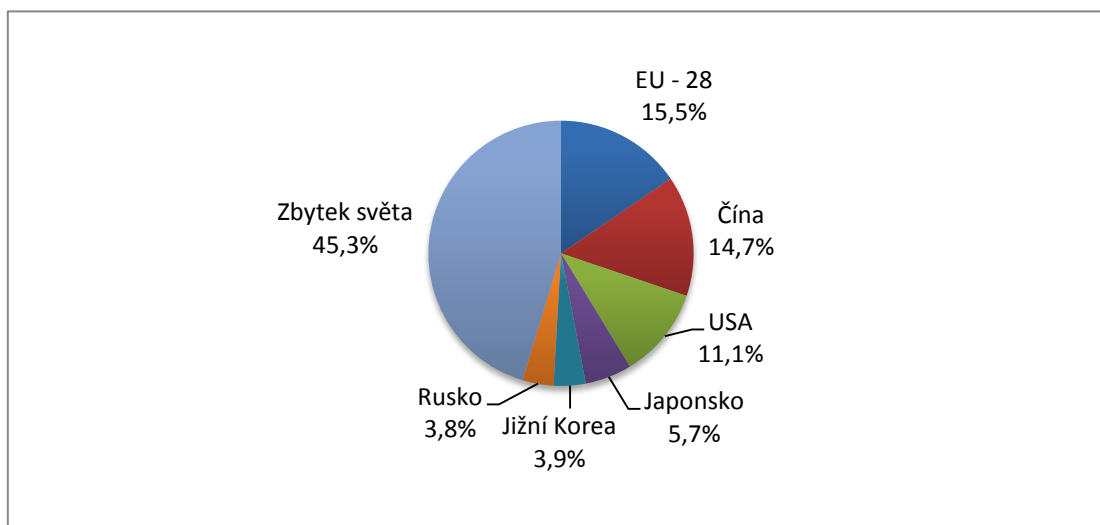
³⁹ Aby bylo možné porovnat jednotlivé ekonomiky, je potřeba HDP jednotlivých zemí převést na společnou měnu. Za tímto účelem je používána metoda směnných kurzů. Protože směnné kurzy bývají z různých důvodů často podhodnocené, je spíše využívána metoda parity kupní síly – PPP (Purchasing Power Parity); tato metoda eliminuje rozdíly v cenových hladinách jednotlivých ekonomik. Kupní síla 1 PPS odpovídá průměrné kupní síle 1 eura v EU.

Dle tabulky 1 v roce 1995 převyšovalo HDP na obyvatele země USA nad zeměmi EU o 65 procentních bodů, v roce 2013 došlo k poklesu o 10 procentních bodů USA vůči zemím EU.

U České republiky, jak lze vidět v tabulce 1, je zaznamenán mírný růst HDP na obyvatele, kterému jistě napomáhá vnitřní trh, protože je usnadněn vývoz zboží a služeb. Ten napomáhá většímu odbytu těchto komodit, a to znamená vyšší produkci statků v dané ekonomice, tedy i vyšší HDP.

Při pohledu na obrázek 2 je zřejmé, že EU se podílí na světovém vývozu přibližně jednou šestinou. Je zde tedy vidět jeho síla a důležitost.

Obrázek 2 Podíl EU a vybraných zemí na světovém vývozu

Zdroj: zpracováno dle[19]

Směna se zbožím na vnitřním trhu byla vyčíslena v roce 2013, podle hodnoty exportovaného zboží, na 2 839 000 milionů Euro, jak dokládá tabulka 2. Je to jen o něco málo než v roce předcházejícím. V porovnání s tabulkou 3, která ukazuje mezinárodní obchod se zbožím zemí EU s hlavními obchodními partnery, představuje export zboží na vnitřním trhu přibližně o dvě třetiny více než export zboží z EU do zemí mimo EU. Je tedy možné vysvětlit si tento fakt tím, že pohyb zboží a služeb je v rámci zemí EU jednodušší, protože jsou odstraněny překážky bránící vývozu zboží.

Tabulka 2: Dovoz a vývoz zboží v rámci zemí EU

	Vývoz		Dovoz		Obchodní bilance	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
bilion EUR						
EU - 28	2 841,50	2 838,50	2 770,10	2 762,00	71,4	76,5
Belgie	243,1	247,6	230,9	225	12,1	22,6
Bulharsko	12,2	13,4	15	15,4	-2,7	-2,1
Česká republika	99,4	98,6	83	82,7	16,4	15,8
Dánsko	52,2	52,6	50,6	51	1,5	1,6
Německo	622,7	623,4	573,1	578,7	49,6	44,6
Estonsko	8,3	8,7	10,7	11,2	-2,5	-2,5
Irsko	53,6	48,9	32,7	34,7	20,9	14,2
Řecko	12,2	12,8	22,6	22,1	-10,3	-9,3
Španělsko	146,3	150	142,4	140,7	3,9	9,4
Francie	260,9	258,8	352	347,5	-91,1	-88,6
Chorvatsko	5,6	5,3	10,1	10,3	-4,5	-5
Itálie	211,9	209,3	202,8	198,9	9,1	10,4
Kypr	0,8	0,9	3,9	3,3	-3,1	-2,5
Lotyšsko	7	7,2	10,5	10,7	-3,5	-3,5
Litva	14	14,1	14,3	15,7	-0,4	-1,6
Lucembursko	12,8	11,2	16,4	15,9	-3,6	-4,6
Maďarsko	62,4	63,4	52,4	54	10	9,4
Malta	1,3	1,1	4	3,1	-2,7	-1,9
Nizozemsko	386,4	382,8	207,6	205,8	178,8	177
Rakousko	90,8	92	106,3	105	-15,4	-13
Polsko	110	113,8	104,9	105,9	5	7,9
Portugalsko	32,2	33,3	40,3	40,9	-8,2	-7,6
Rumunsko	31,7	34,5	40,2	41,9	-8,5	-7,4
Slovinsko	18,8	19,2	18	17,7	0,8	1,6
Slovensko	52,8	53,7	44,4	45,9	8,4	7,9
Finsko	30,5	31	37,4	38,5	-6,9	-7,6
Švédsko	76,6	72,9	85,9	82,9	-9,2	-10
Velká Británie	185	178	257,5	256,7	-72,5	-78,8

Zdroj: zpracováno dle [19]

Největší podíl na vývozu a dovozu v rámci zemí EU má Německo, představuje téměř 22% zastoupení vývozu v rámci zemí EU v letech 2012 a 2013, druhou pozici zaujímá Nizozemsko (13,5%), dále pak Francie (9%), Belgie (8,7%) a poslední pětici uzavírá Itálie. Ačkoli je Francie třetí zemí s největším zastoupením vývozu, dovoz převažuje, tím ji vzniká

záporná obchodní bilance, -88,6 bilionů EUR, je to vůbec největší záporná bilance zemí EU při měření dovozu a vývozu v rámci zemí EU.

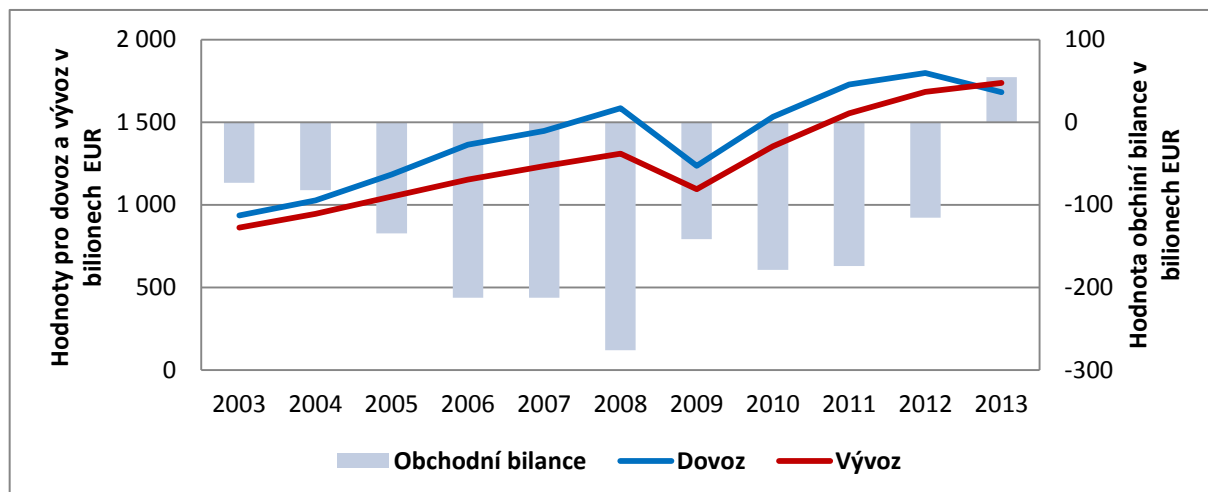
Tabulka 3: Mezinárodní obchod se zbožím zemí EU s hlavními obchodními partnery

	Vývoz		Dovoz		Obchodní bilance	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
	bilion EUR					
EU-28	1,683	1,737	1 798,60	1 682,40	-115,5	54,6
USA	292,8	288,2	206,5	196	86,3	92,3
Čína	144	148,3	291,6	280,1	-147,6	-131,8
Rusko	123,4	119,8	215,1	206,5	-91,7	-86,7
Švýcarsko	133,5	169,6	105,9	94,3	27,6	75,3
Norsko	49,9	50,2	101	90	-51,1	-39,8
Turecko	75,4	77,8	48,3	50,4	27,1	27,4
Japonsko	55,6	54	64,7	56,5	-9,2	-2,5
Jižní Korea	37,8	40	38	35,8	-0,2	4,1
Brazílie	39,7	40,1	37,4	33	2,2	7
Indie	38,5	35,9	37,5	36,8	1	-0,9

Zdroj: zpracováno dle [19]

Mezinárodní obchod zboží zemí Evropské unie se zbytkem světa dosahoval v roce 2013, součtem vývozu a dovozu, hodnoty okolo 3 419 bilion EUR. Jak dokládá tabulka 3, obchodní bilance v roce 2013 dosahovala kladné hodnoty a to ve výši 54,6 bilionu Eur. Tato kladná obchodní bilance vznikla díky vyšší hodnotě vývozu nad dovozem, tím země EU v roce 2013 dosáhly druhého místa v bilanci mezinárodního obchodu. Jak dokládá obrázek 3, je tomu tak poprvé od porovnání s rokem 2003.

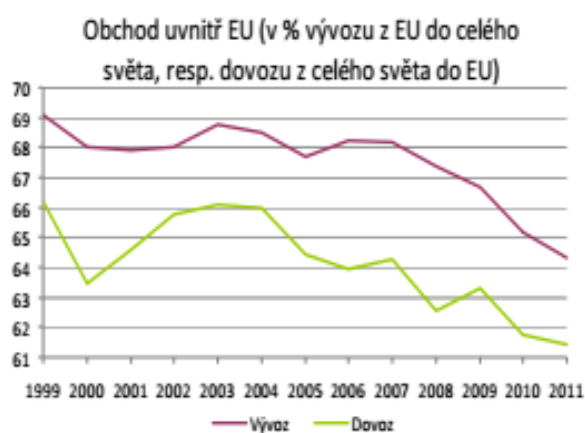
Obrázek 3 Vývoj mezinárodního obchodu zemí EU s ostatními ekonomikami světa

Zdroj: zpracováno dle [19]

EU integruje rychleji se třetími zeměmi než uvnitř sebe samé, což je odrazem procesu globalizace a rychlejšího růstu poptávky na mnoha rozvíjejících se trzích. To nemusí být špatné znamení, neboť mezi obchodem uvnitř EU a světovým obchodem není žádný konflikt. Členské státy, které zvýšily svou integraci do světové ekonomiky, vykazovaly rovněž nejvyšší integrační dynamiku v rámci EU. V členských státech skutečně existuje vysoká pozitivní korelace (0,8) mezi obchodem v EU a mimo EU (měřeno roční průměrnou změnou HDP v procentních bodech).⁴⁰ To dokládá i obrázek 4.

Obrázek 4 Srovnání obchodu se zbožím uvnitř a mimo EU v letech 1999 - 2011

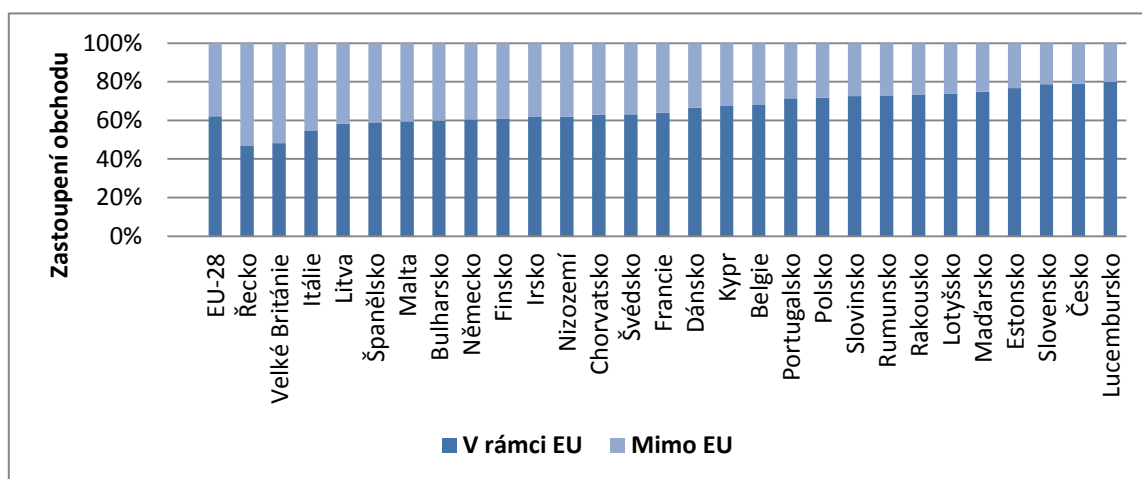

Zdroj: zpracováno dle [23]

⁴⁰ Evropská komise. Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské centrální bance: Stav integrace jednotného trhu 2013. Brusel, 2012.

Dle obrázku 5, který vychází z údajů Eurostatu, je obchod se zbožím na vnitřním trhu vyšší (vyjma Velké Británie a Řecka) než obchod se zeměmi mimo Unii. Je možné domnívat se, že vyšší obchod na vnitřním trhu je dán uvolněním překážek bránící vývozu. Podíly jednotlivých států se samozřejmě liší, je to dáno především geografickou polohou jednotlivých států.

Obrázek 5 Procentuální zastoupení obchodů států EU se zbožím uvnitř EU se zeměmi mimo EU v roce 2013

Zdroj: zpracováno dle [7]

Pod realitou EU v oblasti obchodu v rámci EU, tedy pod 62% hranicí, jsou státy Řecko, Velká Británie, Itálie, Litva, Španělsko, Malta, Bulharsko, Německo a Finsko. Totožnou hranici s EU, tedy hranici 62 %, v roce 2013 vykazovaly státy Irsko a Nizozemsko. Nejvyšší procentuální zastoupení obchodu uvnitř EU vykazuje, dle obrázku 5, Lucembursko, dále pak Česká republika a Slovensko. Z obrázku 6 je zřejmé, že nejvyšší podíl obchodu mimo EU dosahují státy Řecko, Velká Británie a Itálie. Je možné domnívat se, že je to dáno geografickou polohou těchto zemí, zejména pak přístavy.

Tento trend vyššího obchodu uvnitř EU než obchodu mimo EU není pro členské státy nijak příznivý, neboť nízkým poměrem obchodu se zeměmi mimo EU se členské státy připravují o zahraniční kapitál z nečlenských zemí. Dalším propadem obchodů by se mohla očekávat vyšší nezaměstnanost.

2 SOLVIT

SOLVIT byl vytvořen v roce 2002 Komisí a členskými státy EU, Islandem, Lichtenštejnskem a Norskem. Všechny jeho činnosti a služby se řídí doporučením Komise ze dne 17.9.2013 o zásadách, jimiž se řídí síť SOLVIT 2013/461/EU (dále jen „doporučení Komise“).

SOLVIT je on-line síť, vytvořená Komisí a členskými státy, která si klade za cíl řešit problémy, které vznikají pro jednotlivé občany a podniky nesprávnou aplikací práva v oblasti vnitřního trhu. Na základě doporučení Komise spadají pod tato centra veškeré přeshraniční případy⁴¹, které vznikají špatnou aplikací práva Evropské unie, s výjimkou těch, které jsou již projednávány vnitrostátním či unijním soudním řízením.⁴²

Centrum SOLVIT je k dispozici v každém státě. Tato centra spolupracují přímo mezi sebou prostřednictvím on-line databáze.

Síť SOLVIT je určena především pro občany, kteří se stěhují nebo cestují do zahraničí, a pro firmy, které jsou aktivní přes hranice. Poskytuje jim rychlé a pragmatické řešení problémů způsobených porušením právních předpisů EU veřejnou mocí. SOLVIT je neformální alternativa k jiným způsobům řešení problémů jako jsou: vnitrostátní soudní řízení, formální stížnosti Komisi nebo petice.

Typickým znakem řešení případů SOLVIT je transparentnost; do postupu řešení vstupují pouze dvě centra zúčastněných členských států. Jedná se o centrum domácí, které má k žadateli nejbližší z pozice trvalého bydliště, státní příslušnosti, místa podnikání apod., a dále vedoucí centrum, které se nachází v tom daném státě, kde došlo k údajnému porušení práva Unie, které upravuje vnitřní trh.

Síť SOLVIT hledá řešení u příhraničních problémů v rámci Unie, které nejčastěji vznikají porušením práva upravujícího vnitřní trh, a to orgány veřejné správy. Tato síť neřeší případy, které jsou již řešeny soudním řízením. Tato síť zároveň apeluje na lepší dodržování práva Unie a tím podporuje fungování vnitřního trhu.

Komise klade důraz na snadnou dostupnost sítě SOLVIT telefonicky, emailem či webovým rozhraním, a zároveň se od centra očekává promptní reakce na postoupené sdělení

⁴¹ Problém, jemuž čelí žadatel z jednoho členského státu a obnáší možné porušení práva Unie orgánem veřejné správy na straně druhého členského státu.

⁴² Doporučením Komise ze dne 17.9.2013 o zásadách, jimiž se řídí síť SOLVIT 2013/461/EU. Brusel, 2013. Dostupné z: http://ec.europa.eu/solvit/_docs/2013/20130917_recommendation_solvit_cs.pdf

žadatelem⁴³. Zároveň je kladen důraz na členské státy, aby zajistily dostatečnou informovanost o této službě široké veřejnosti.

2.1 Organizace center SOLVIT

Každý stát by měl zajistit centřům proškolený personál v dostatečném počtu, s odpovídající úrovní znalosti práva Unie a jazykovou vybaveností. Aby bylo možné uplatňovat práva Unie centra SOLVIT a zabezpečit jeho pravomoci, je třeba zařadit toto centrum do odpovídající úrovně vnitřní samosprávy. Každý stát si zařadil centrum SOLVIT do struktury vnitřní samosprávy dle svého uvážení, například v České republice spadá centrum SOLVIT pod Ministerstvo průmyslu a obchodu, v Maďarsku pod Ministerstvo spravedlnosti, na Maltě pod Ministerstvo ekonomie, investic a obchodu, v Polsku pod Ministerstvo hospodářství, v Portugalsku pod Ministerstvo zahraničí.

Domácí centrum

Domácí centrum je centrum, které má k žadateli nejbližší z pozice trvalého bydliště, státní příslušnosti, místa podnikání apod. Eviduje všechny přijaté žádosti, bez ohledu na to, zda byly vyhodnoceny jako případ SOLVIT či nikoliv. Pokud domácí centrum přijme stížnost, nejprve zakládá kompletní spis a provádí celkový právní rozbor této stížnosti – problému.

Žadatelé, kteří postoupí případ domácímu centru SOLVIT, by měli být do týdne kontaktováni, že žádost byla přijata, a zároveň by měli být informováni, zda SOLVIT může případ projednat nebo nikoli.

Poté, co domácí centrum přijme případ, je třeba ho analyzovat a důkladně připravit, založit složku a provést právní rozbor. Za tímto účelem musí shromáždit potřebné dokumenty a informace od žadatelů. Následně je žádost zaslána vedoucímu centra. Doba plnění přípravy je uspokojivá, je-li dodržen termín 30 dnů.⁴⁴

Vedoucí centrum

Vedoucí centrum, někdy označované jako řídicí, se nachází v tom daném státě, kde došlo k údajnému porušení práva Unie, které upravuje vnitřní trh. Řídicí centrum by mělo do jednoho týdne potvrdit domácímu centru přijetí problému. Vedoucí centrum může odmítnout řešit ty případy, o kterých se domnívá, že by měly být řešeny formální cestou.

⁴³ Žadatelem se rozumí právnická či fyzická osoba, která čelí přeshraničnímu problému.

⁴⁴ Pokud se domácímu centru podařilo plnit požadovanou lhůtu ve více než 75 % případů, jsou hodnoceny dobře, v rozmezí 55-75% postoupených případů, jsou hodnoceny jako průměrné, méně než 55% je hodnoceno jako podprůměrné – hodnoty stanoveny Evropskou komisí.

Případy přijaté řídicím centrem by měly být řešeny v maximální lhůtě 70 dnů.

Komise a její úloha v podpoře fungování sítě SOLVIT

Komise poskytuje následující pomoc a podporu fungování sítě SOLVIT:

- *ve spolupráci s vnitrostátními centry SOLVIT pořádá pravidelná školení a semináře věnované tématice sítě;*
- *ve spolupráci s vnitrostátními centry SOLVIT připravuje návrh příručky pro vyřizování případů SOLVIT a tuto příručku aktualizuje;*
- *na žádost center SOLVIT pomáhá s vyřizováním případů SOLVIT. U složitých případů může poskytovat i neformální poradenství;*
- *řídí a spravuje databázi SOLVIT a veřejné rozhraní a poskytuje zvláštní materiály, jež mají usnadnit její využití centry SOLVIT;*
- *monitoruje kvalitu a výsledky center SOLVIT a případů, které jsou jimi vyřizovány.⁴⁵*

Náklady a užitek sítě SOLVIT

Síť SOLVIT je organizace dotována Evropskou unií. Náklady na tuto organizaci v roce 2013 činily přibližně 5,3 milionu EUR. Nicméně je nutné dodat, jaké užitky tato síť přinesla občanům a podnikatelům.⁴⁶

Britská agentura „Centre for Strategy & Evaluation Services vydala v listopadu 2011 zprávu „Framework Contract for projects relating to Evaluation and Impact Assessment activities of Directorate General for Internal Market and Services Evaluation of SOLVIT“. Dále jen „zpráva“

Tato zpráva zmiňuje mimo jiné následující:

- Celkové užitky postoupených případů v každém roce 2008 – 2010 činily přibližně 30 milionů EUR.
- Některé z případů měly za následek změnu právních předpisů či změnu postupu řízení státních orgánů

⁴⁵ Doporučením Komise ze dne 17.9.2013 o zásadách, jimiž se řídí síť SOLVIT 2013/461/EU.

In:L249/10,Brusel, 2013. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/solvit/_docs/2013/20130917_recommendation_solvit_cs.pdf

⁴⁶ Centre for strategy & evaluation services. Framework Contract for projects relating to Evaluation and Impact Assessment activities of Directorate General for Internal Market and Services Evaluation of SOLVIT: Final report. 2013. Dostupné z: http://ec.europa.eu/solvit/_docs/2011/2011_solvit-assesses-relevance_en.pdf

- Členské státy mají povinnost provádět právní předpisy v souladu s právem EU a zajistit, aby byly správně používány. Mají také povinnost zabývat se stížnostmi v případě, že k nim dojde. SOLVIT je efektivní a transparentní způsob k řešení těchto stížností.⁴⁷

Po skončení případu jsou uživatelé požádáni, aby sítě zhodnotili. Tento požadavek na zhodnocení sítě vychází z doporučení Komise. Tato zpráva došla na základě těchto hodnocení k závěru, že existuje silná korelace mezi těmi jednotlivci, kteří mají dobrou zkušenost s vyřešením případu, s poměrem očekávané efektivnosti a spokojenosti. Celkem 66 % respondentů odpovědělo, že by službu SOLVIT opět využili, 13,9 % by službu znovu nevyužili a 19,4 % odpovědělo nevíím či neodpovědělo. Naopak tam, kde nad očekávání žadatele případ nedopadl pro žadatele dobře, korelace klesá. Zejména ti, jejichž případy nebyly pozitivně vyřešeny, si myslí, že služba SOLVIT nebyla efektivní. To naznačuje, že negativní názory jsou často založeny na nespokojenosti s výsledkem řešení problému. V mnoha případech lidé očekávají lepší řešení, než je ve skutečnosti možné.⁴⁸

2.2 Průběh procesu řešení případů sítě SOLVIT

Postoupené případy se vyřizují převážně online. Žadatelé, kteří postoupí případ domácímu centru SOLVIT, by měli být do týdne kontaktováni, že žádost byla přijata, a zároveň by měli být informováni, zda SOLVIT může případ projednat nebo nikoli. Pokud ano, mohou být žadatelé vyzváni, aby dodatečně dodali nezbytné podklady. Pokud domácí centrum nemůže žádost přijmout coby případ SOLVIT, měl by o tom být žadatel vyrozuměn s odůvodněním, zároveň by se mu mělo dostat rady o jiném možném způsobu řešení. Do jednoho měsíce, pokud je žádost úplná, by měli žadatelé obdržet potvrzení od vedoucího centra, že se případem bude zabývat. Tím je zahájeno projednání případu SOLVIT. Samotné řešení problému se očekává do deseti týdnů od otevření případu. Do této doby by měl žadatel obdržet řešení svého problému. Součástí řešení by mělo být i vyrozumění o neformálnosti sítě SOLVIT, tedy řešení vedoucího centra je neformálního charakteru, a proto nelze podat opravný prostředek proti tomuto řešení. Samotná řešení musí dbát a dodržovat právo EU. Dále by měli žadatelé být informováni o tom, že síť SOLVIT poskytuje své služby zdarma. Samozřejmě neformálnost sítě nebrání žadateli formálně zahájit řádné řízení, pak ale musí být

⁴⁷ Centre for strategy & evaluation services. Framework Contract for projects relating to Evaluation and Impact Assessment activities of Directorate General for Internal Market and Services Evaluation of SOLVIT: Final report. 2013. Dostupné z: http://ec.europa.eu/solvit/_docs/2011/2011_solvit-assesses-relevance_en.pdf

⁴⁸ Centre for strategy & evaluation services. Framework Contract for projects relating to Evaluation and Impact Assessment activities of Directorate General for Internal Market and Services Evaluation of SOLVIT: Final report. 2013. Dostupné z: http://ec.europa.eu/solvit/_docs/2011/2011_solvit-assesses-relevance_en.pdf

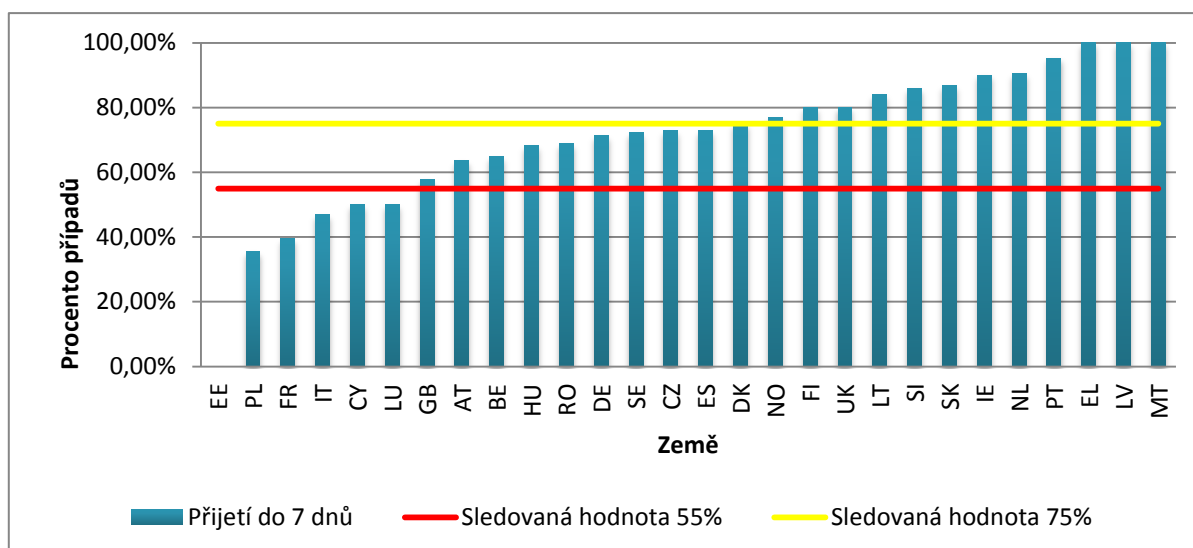
případ SOLVIT uzavřen.⁴⁹ Samotná centra postupují při vyřizování případů podle příručky pro vyřizování případů sítě SOLVIT, kterou Komise s pomocí ostatních centry pravidelně aktualizuje.

Domácí centra by měla dle doporučení Komise dát první odpověď žadateli do 7 dnů. Pokud plní tento časový horizont v rozmezí 55-75 % všech postoupených případů, jsou hodnoceny jako průměrné, méně než 55 % je hodnoceno jako podprůměrné.⁵⁰

Legenda států pro obrázky 6, 7, 8, 12, 13 a 14 je zobrazená v příloze A.

Dle obrázku 6 lze zhodnotit, že se dlouhodobě nedaří hranici 55 % plnit Estonsku, Polsku, Itálii, Francii, Kypru, Lucembursku. Tedy tři státy z deseti původních využívající síť SOLVIT neplní sedmidenní lhůtu poskytnutí reakce žadatelům u 55 % žádostí. U Malty, Lotyšska a Řecka je vidět 100% plnění, tedy tyto státy odpovídají žadatelům do 7 dnů u všech přijatých žádostí, dobře si také stálo Portugalsko, Nizozemí a Irsko.

Obrázek 6 Plnění časového horizontu - první reakce žadatelům do 7 dnů v roce 2013

Zdroj: zpracováno dle [17]

Poté, co domácí centrum přijme případ, je třeba ho analyzovat a důkladně připravit, založit složku a provést právní rozbor. Za tímto účelem musí shromáždit potřebné dokumenty

⁴⁹ Doporučením Komise ze dne 17.9.2013 o zásadách, jimiž se řídí síť SOLVIT 2013/461/EU. In:L249/10,Brusel, 2013. Dostupné z:

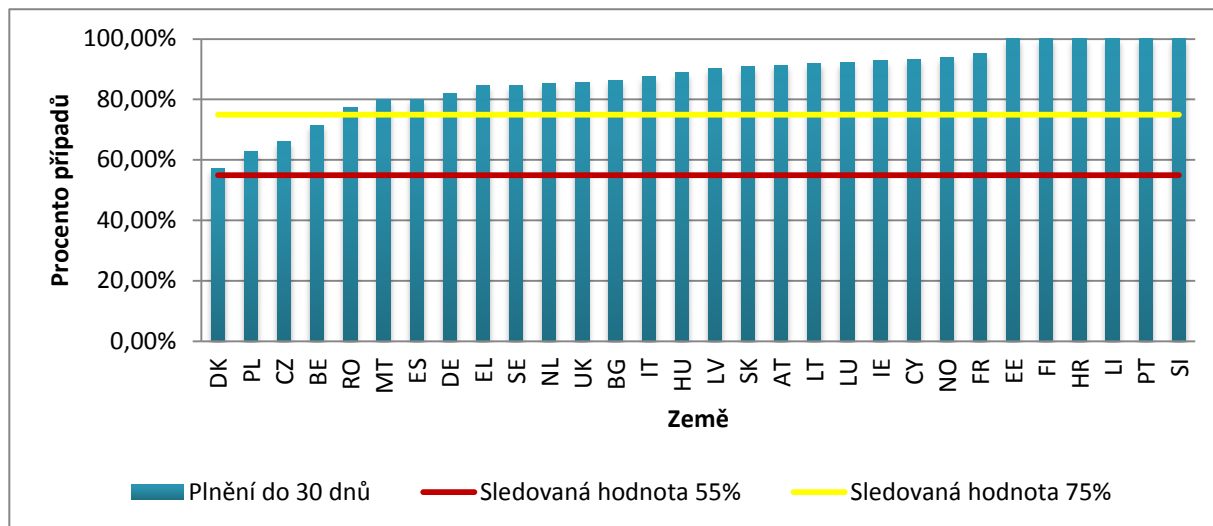
http://ec.europa.eu/solvit/_docs/2013/20130917_recommendation_solvit_cs.pdf

⁵⁰ European Commision. SOLVIT - European Commision [online]. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z:http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm

a informace od žadatelů. Následně je žádost zaslána vedoucímu centru. Doba plnění přípravy je uspokojivá, je-li dodržen termín 30 dnů.⁵¹

Všechny země plní tento limit 30 dnů u více jak 55 % obdržovaných případů, přesto je třeba u Dánska, Polska, České republiky a Belgie zlepšit jejich výkonnost, jak dokládá obrázek 7.

Obrázek 7 Doba plnění přípravy domácího centra do 30 dnů v roce 2013.

Zdroj: zpracováno dle [17]

Případy přijaté řídicím centrem by měly být řešeny v maximální lhůtě 70 dnů.⁵² Pokud plní tento požadavek v rozmezí 55-75 % všech postoupených případů, jsou hodnoceny jako průměrné, méně než 55 % je hodnoceno jako podprůměrné.

V tomto případě, dle obrázku 8, dosahuje podprůměrných hodnot v roce 2013 z původních zemí Belgie a Francie, a dále Polsko, Slovinsko, Česká republika a Estonsko. Tyto země tedy neplní dobu pro vydání řešení 70 dní u 55 % přijatých případů.

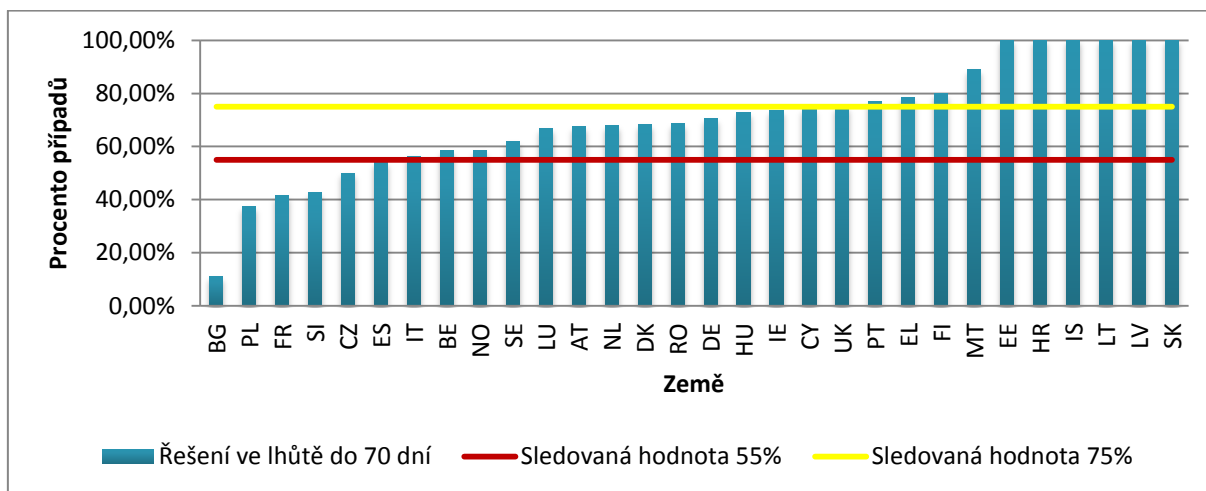
Je třeba dodat, že vedoucí centra by mohla zpracovávat efektivněji více případů, kdyby obdržela od domácího centra řádně připravené kompletní podklady a řádnou právní analýzu. Bez těchto řádně připravených materiálů nelze očekávat, že by vedoucí centra mohla plnit stanovený limit 70 dnů.

⁵¹ Pokud se domácímu centru podařilo plnit požadovanou lhůtu ve více než 75 % případů, jsou hodnoceny dobře, v rozmezí 55-75% postoupených případů, jsou hodnoceny jako průměrné, méně než 55% je hodnoceno jako podprůměrné – hodnoty stanoveny Evropskou komisí.

⁵² European Commission. SOLVIT - European Commission [online]. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm

Komise nabádá, aby síť SOLVIT a ostatní sítě jako Your Europe Advice, Your Europe, Your Europe Direct, European Network of Ombudsmen apod. spolupracovaly, neboť i tato spolupráce může mít lepší vliv na poskytování informací a rychlost řešení případů.

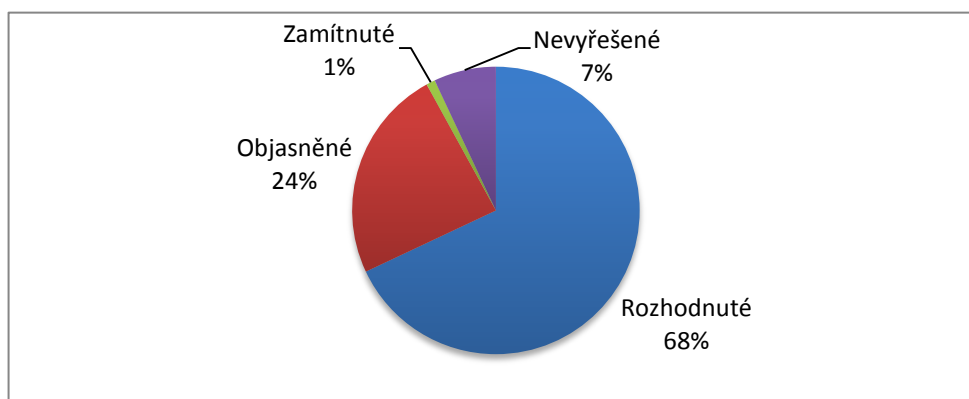
Obrázek 8 Dosažení řešení případů do 70 dnů v roce 2013

Zdroj: zpracováno dle [17]

Aby bylo možné zhodnotit výkonnost vydávání řešení případů řídicím centrem, stanovila Komise hodnotu 90 %, respektive 70 %. Komise považuje za dobré, pokud je u 90 % a více z postoupených případů vydáno řešení. Pokud se daří centřům vyřešit alespoň 70 % a více případů, hodnotí to průměrně. V roce 2013 se podařilo síti SOLVIT vydat 92 % usnesení, jak ukazuje obrázek 9 (součet rozhodnutých a objasněných případů). Se srovnáním s rokem 2012, kdy tato hodnota dosahovala 89 % a v roce 2011 86 %.⁵³ Tedy z údajů Komise lze odvodit, že výkonnost vydávání řešení případů řídicím centrem od roku 2011 roste.

Obrázek 9 Poměr rozhodnutých, objasněných, nevyřešených a zamítnutých případů SOLVIT v roce 2013

Zdroj: zpracováno dle [17]

⁵³ European Commission. SOLVIT - European Commission [online]. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm

Z koláčového grafu, obrázku 9, vyplývá, že přibližně dvě třetiny případů SOLVIT byly vyřešeny. Přibližně jedna čtvrtina přijatých případů byla pouze objasněná, tedy bylo shledáno, že v uvedených případech nebylo porušeno právo EU, tudíž nebylo v kompetenci SOLVITu tyto případy řešit. Přibližně jedna desetina případů nebyla vyřešena, protože domácí a vedoucí centra nenašla řešení, co do počtu je to 98 případů z celkových 1430 za rok 2013.

Vedoucí centrum může odmítnout řešit ty případy, o kterých se domnívá, že by měly být řešeny formální cestou. Tyto případy jsou zahrnuty v jedné desetině nevyřešených případů.⁵⁴

Dle doporučení Komise by se měly nevyřešené případy systematicky hlásit Komisi. Zároveň by centra měla vyzvat žadatele, aby zhodnotili, jak byl jejich případ vyřešen.

Tabulka 4: Vyhodnocení zemí EU na základě limitů stanovených Evropskou komisí za rok 2013

Domácí centrum			Vedoucí centrum		
	rozsah	počet zemí		rozsah	počet zemí
První reakce do 7 dnů	> 75 %	15	Vyřizování případů do 70 dnů	> 75 %	11
	75% - 55%	9		75% - 55%	13
	< 55 %	6		< 55 %	6
Doba přípravy 30 dnů	> 75 %	26	Usnesení	> 90 %	15
	75% - 55%	4		70 % - 90%	11
	< 55 %	0		< 70%	4

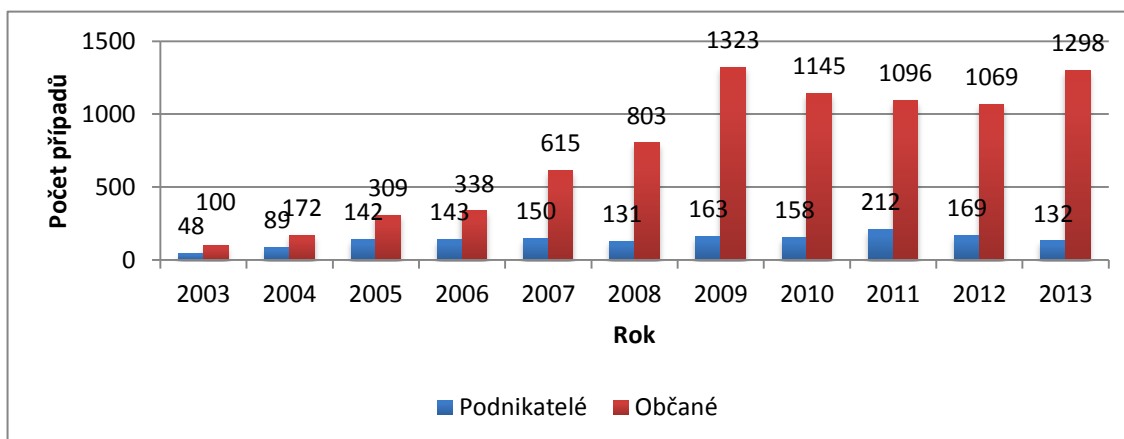
Zdroj: zpracováno dle [17]

Jak ukazuje tabulka 4, pouze 6, respektive 4 země z celkových z 31 hodnocených vykazují podprůměrných hodnot. Výkon Islandu jako domácího centra a výkon Lichtenštejnska jako vedoucího centra nelze hodnotit, protože nezaznamenaly žádné případy. Nelze jednoznačně určit důvody, které vedou k podprůměrným hodnotám. Nezáleží jen na kvalitě pracovníků v jednotlivých centrech a jejich právních znalostech a zkušenostech, ale i na schopnosti vzájemné domluvy dvou individuálních center, domácího a vedoucího.

Zajímavé je sledovat poměr občanů – jednotlivců a firem, které postupují své případy síti SOLVIT. Jak dokládá obrázek 10, v roce 2013 zaznamenala síť SOLVIT 1430 případů, z toho 1298 případů bylo postoupeno občany. Pouze 132 případů připadá na podnikatele. Od doby sledování, roku 2003, významně převažují případy postoupené občany. Nelze přesně určit, z jakého důvodu je síť více využívána občany než podnikateli. Možnou hypotézou může být fakt, že využití služeb sítě je zdarma a podnikatelé raději řeší problémy na vnitřním trhu oficiální cestou.

⁵⁴ European Commission. SOLVIT - European Commission [online]. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm

Obrázek 10 Poměr využití sítě SOLVIT občany a podnikateli v letech 2003 - 2013

Zdroj: zpracováno dle [17]

Ochrana osobních údajů

Ochrana osobních údajů se řídí Nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č.1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a o zrušení rozhodnutí Komise 2008/49/ES.⁵⁵

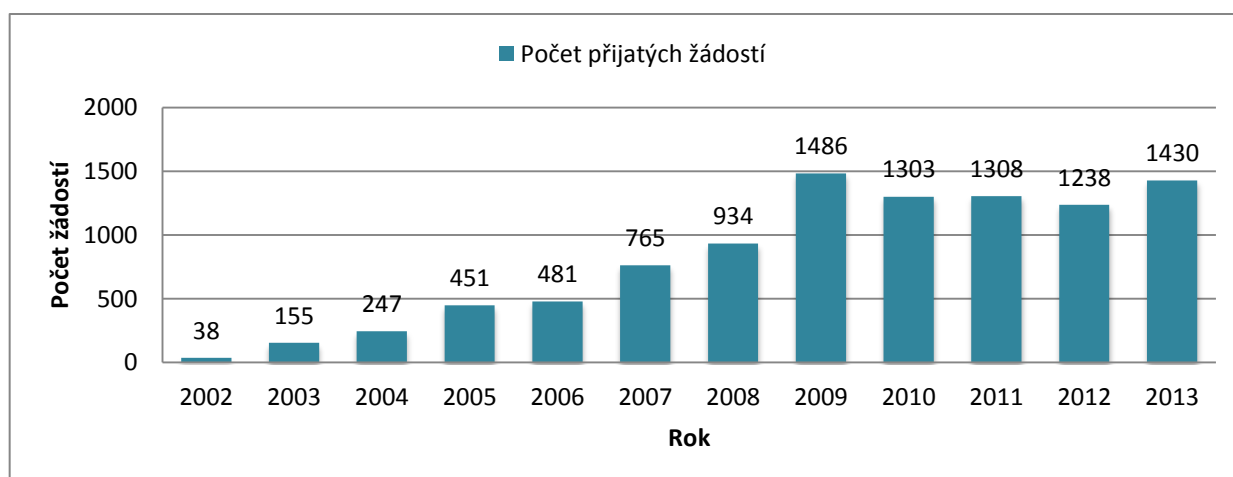
Do databáze sítě SOLVIT mají přístup pouze domácí a vedoucí centra, tyto centra mají přístup i k osobním údajům žadatele. Centra, kterých se případ nedotýká, mají přístup pouze ke čtení anonymních informací, stejně tak Komise. Žadatelé přístup do databáze sítě SOLVIT nemají.

2.3 Struktura případů řešených SOLVIT

Co do počtu přijatých žádostí žádosti směřované na centra SOLVIT je dle obrázku 11 patrné, že od založení sítě SOLVIT se počet přijatých případů zvyšuje, s výjimkou roku 2010, 2011 a 2012, kdy byl zaznamenán nepatrný pokles. Růst přijatých žádostí Evropská komise přičítá zejména tomu, že stále více lidí využívá portál Vaše Evropa a službu Europe Direct. Oba tyto kanály odkazují uživatele na SOLVIT. Další důvod zvýšení počtu přijatých případů můžeme přičítat postupným vstupům států do Evropské unie, zejména vstup deseti států v roce 2004. Přibližně 70 % případů je předloženo pomocí webového formuláře, zbytek přichází jinými kanály; emailem, poštou či telefonicky.

⁵⁵ detailněji kapitola systém IMI

Obrázek 11 Počet přijatých žádostí spadajících do kompetence případu SOLVIT v letech 2002 - 2013

Zdroj: zpracováno dle [17]

V celkovém počtu přijatých žádostí je zastoupeno několik různorodých odvětví, kterými se centra SOLVIT zabývají. Nejčastější kategorie přijatých a řešených problémů jsou rozepsány v tabulce 5, která je zpracována na základě údajů Komise.

Tabulka 5 Počty případů z jednotlivých oblastí

Oblasti	počet případů
Sociální zabezpečení	572
Volný pohyb osob a pracovníků	381
Profesní kvalifikace	176
Řidičské průkazy a registrace vozidel	82
Daňové případy	90
Volný pohyb zboží a služeb	52
Ostatní	77

Zdroj: zpracováno dle [17]

1. Sociální zabezpečení

Tabulka 5 dokládá, že největší zastoupení, celkem 572 případů z celkových 1430 případů na sociální zabezpečení. To činí 40 % z celkových případů. Pod tímto větším celkem je možné uvažovat více dílčích sociálních problémů a Komise uvádí následující:

- zpoždění při vydávání dokladů pro sociální zabezpečení, například výpočet nároku na důchod či podporu v nezaměstnanosti;
- neakceptování evropského průkazu zdravotního pojištění;
- odepření přístupu sociálního systému v zemích Evropské unie;

Jako případ může být uveden problém německého občana, který pracoval šest měsíců ve Slovinsku. Žádal ve Slovinsku o rodičovský přídavek, který mu slovinské úřady odmítly vyplatit do té doby, dokud si nezaloží bankovní účet ve Slovinsku. Tento německý občan disponoval pouze německým účtem. Případ byl vyřešen SOLVITem za 8 měsíců s tím, že slovinské úřady zmodernizovaly svůj informační systém a nyní jim nedělá potíže vyplácet dávky do zahraničí.

2. Volný pohyb osob a pracovníků

Volného pohybu osob a víz se týká celkem 381 případů. Nejčastěji tyto případy nastávají, když rodinní příslušníci žádají o vízum z důvodu doprovodu svých příbuzných.

3. Profesní kvalifikace

Celkem 176 případů se v roce 2013 řešilo z důvodu neuznání profesní kvalifikace. Tento problém většinou vzniká v případě, pokud v hostitelské zemi není regulována profese, kterou hodlá osoba vykonávat, ačkoli ve své domovské zemi na ni má profesní kvalifikaci. Dle směrnice č. 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací musí žadatel prokázat, že má odbornou kvalifikaci po dobu dvou let. Kompetenční orgány pak mají lhůtu 3 měsíce pro vydání rozhodnutí, je-li profesní kvalifikace uznána či nikoli. Právě dodržení této tříměsíční lhůty bývá dle Komise často předmětem řešení.

Příkladem, kdy SOLVIT pomohl vyřešit uznání kvalifikace je polský tesař, který vykonával tuto profesi ve Švédsku. Nedostával ale plat odpovídající švédským poměrům s odůvodněním, že nemá švédskou profesní kvalifikaci a že nesložil zkoušky ve švédštině. Obrátil se tedy na SOLVIT a případ byl vyřešen za 12 měsíců a švédské orgány poté zkoušky zrušily.

4. Řidičské průkazy a registrace aut

82 případů z této oblasti bylo postoupeno prostřednictvím sítě SOLVIT za rok 2013. Jako nejčastější spory Komise zmiňuje problém silniční daně spojenou s registrací vozidla a dále nepřiměřenou výší pokut.

5. Daňové případy

Jako nejčastější případ v daňové problematice Komise uvádí pozdní návrat daně z přidané hodnoty, kdy SOLVIT pomohl ve většině objasnit, že právo EU bylo aplikováno správně, došlo pouze k nesprávnému pochopení problému ze strany žadatele.

6. Volný pohyb zboží a služeb

Komise uvádí, že za rok 2013 síť obdržela 30 případů týkající se volného pohybu zboží a 22 případů týkající se volného pohybu služeb. Z 30 případů jich bylo 22 uzavřeno.⁵⁶

Za zmínění stojí případy nevyřešených případů. Nepodařilo se například vyřešit problém s označováním výrobků, kdy dotčené země odmítly označovat potravinářský výrobky „obsahuje stopy ořechů“, protože výrobky obsahovaly jen nepatrné množství. Síť ale pomohla mnoha podnikatelům či jednotlivým občanům. Příkladem vyřešeného případu je problematika prodeje umyvadel, které česká firma vyrábí v Rumunsku, v České republice je testuje a pak je prodává mimo jiné i přes slovenskou pobočku. Slovenská obchodní inspekce zakázala prodej těchto umyvadel, protože požadovala od slovenské pobočky rumunské prohlášení o shodě. Do sporu se vložil SOLVIT, kdy se Slovenská obchodní inspekce spokojila s českým prohlášením o shodě a umyvadla se tak vrátila do prodeje. Příklad byl vyřešen během jednoho týdne.

Případů týkajících se služeb připadlo na SOLVIT 20 za rok 2013, kdy 75 % případů bylo vyřešeno.⁵⁷ Jako úspěšný případ může být zmíněn následující; slovinské úřady diskriminovaly maďarské a slovenské společnosti poskytující rafting ve Slovinsku. Slovinským firmám byl umožněn levnější přístup k řekám a jednorázový roční poplatek, kdežto maďarské a slovenské firmy měly vstup k řekám podstatně dražší. Dále jim nebylo umožněno koupit si roční vstup, což bylo pro firmy velmi nepohodlné. SOLVIT řešil tento případ 10 měsíců, kdy se mu povedlo zrušit diskriminační předpisy.

2.4 Výsledky hodnocení SOLVIT v letech 2004-2013

Jak již bylo zmíněno výše, dohodnutý termín pro přijetí nebo odmítnutí případu je jeden týden. Lhůta pro řešení případů je deset týdnů počínaje ode dne přijetí případu ze strany vedoucího centra SOLVIT.

Dalo by se očekávat, že první státy využívající síť SOLVIT budou mít coby nejstarší a nejzkušenější centra SOLVIT rok od roku stále lepší bilanci, ať už v rychlosti přijatých/odmítnutých případů, či délky vyřešených případů. Naopak menší úspěšnost by se dala očekávat u států nově přistoupených, které se službou SOLVIT mají méně zkušeností.

⁵⁶ Doporučením Komise ze dne 17.9.2013 o zásadách, jimiž se řídí síť SOLVIT 2013/461/EU.

In:L249/10,Brusel, 2013. Dostupné

z: http://ec.europa.eu/solvit/_docs/2013/20130917_recommendation_solvit_cs.pdf

⁵⁷ European Commission. SOLVIT - European Commission [online]. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné

z:http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm

Hodnocení – první reakce žadatelů do 7 dnů domácím centrem

Toto hodnocení vychází z hodnoty 55% sledované Komisí. Jak již bylo výše uvedeno, domácí centra by měla dát první odpověď žadateli do 7 dnů. Pro porovnání jsou vybrány roky 2004, 2008, 2009, 2010 a 2013.

Na základě obrázku 6, 12, 13 a 14 je možné porovnat původní země využívající síť SOLVIT od začátku sledování těchto údajů (rok 2004) až do roku 2013.

Rok 2004:

Z obrázku 12 je zřejmé, že podprůměrně lze hodnotit Lucembursko, Velká Británie, Řecko, Nizozemsko. Dobře lze hodnotit Belgie, Portugalsko, Itálie a Španělsko.

Rok 2008:

Situaci v roce 2008 vystihuje obrázek 13, kde je hodnoceno 17 států, z původních deseti států hranici podprůměrnosti vykazovaly původní státy Itálie, Řecko, Francie, Nizozemsko a z nových Polsko a Kypr. Dobře si naopak stály Belgie a Velká Británie, z nových států Rumunsko a Švédsko.

Rok 2009:

V roce 2009 byla situace taková, dle obrázku 14, že z původních států neplnily tuto hranici průměru ty samé státy, tedy Francie, Itálie, Nizozemí a Řecko. Velmi dobře si v tomto roce vedlo Irsko, Česko a Švédsko, nové země.

Rok 2010:

V roce 2010 jsou podprůměrné státy v tomto hodnocení na základě obrázku 14 Francie, Itálie, Nizozemí, Řecko a Německo. Dobrý výsledek byl v tomto roce zaznamenán opět u Česka, Irsko, Belgie a Německa.

Rok 2013:

V roce 2013 neposkytly první reakci do 7 u 55 % postoupených případů, jak je znázorněno na obrázku 6, státy Lucembursko, Itálie a Francie, z nových pak Estonsko, Polsko a Kypr.

Nejlepších hodnot v tom roce dosahovaly státy Malta, Lotyšsko a Řecko, je zde vidět 100% plnění, dobře si také stálo Portugalsko, Nizozemí a Irsko.

Hodnocení – vydání řešení do 70 dnů vedoucím centrem

Vydání řešení by mělo být vydáno vedoucím centrem do 70 dnů. Pro porovnání jsou opět vybrány roky 2004, 2008, 2009, 2010 a 2013. V tomto případě je potřeba si uvědomit, že vedoucí centra jsou do jisté míry ovlivněny domácími centry, respektive informacemi, které vedoucí centra obdrží. Ne vždy se jedná o ucelený celek informací, někdy podstatné informace chybí.

Rok 2004:

Dle obrázku 12 je zřejmé, že podprůměrně lze hodnotit státy Řecko, Itálie, Nizozemsko a Rakousko a Francii. Dobře si naopak stojí státy Lucembursko (40 dní), Belgie, Itálie a Portugalsko.

Rok 2008:

V roce 2008, dle obrázku 13, limit nesplňovaly státy Řecko, Itálie a Francie. Naopak řešení kolem 40 dnů vydaly státy Česko, Německo, Irsko, Rumunsko, Kypr, Velká Británie, Švédsko, Belgie a Rakousko.

Rok 2009:

V roce 2009, dle obrázku 14, neplnily tento termín z původních zemí Francie, Itálie, Lucembursko, Portugalsko, z nových pak Polsko, Řecko, Rumunsko a výrazně Litva. Naopak dobře, průměrně do 50 dní vydaly řešení státy: Dánsko, Irsko, Švédsko, Česko, Slovinsko, z původních států pak Lucembursko, Belgie, Nizozemsko, Rakousko a Německo.

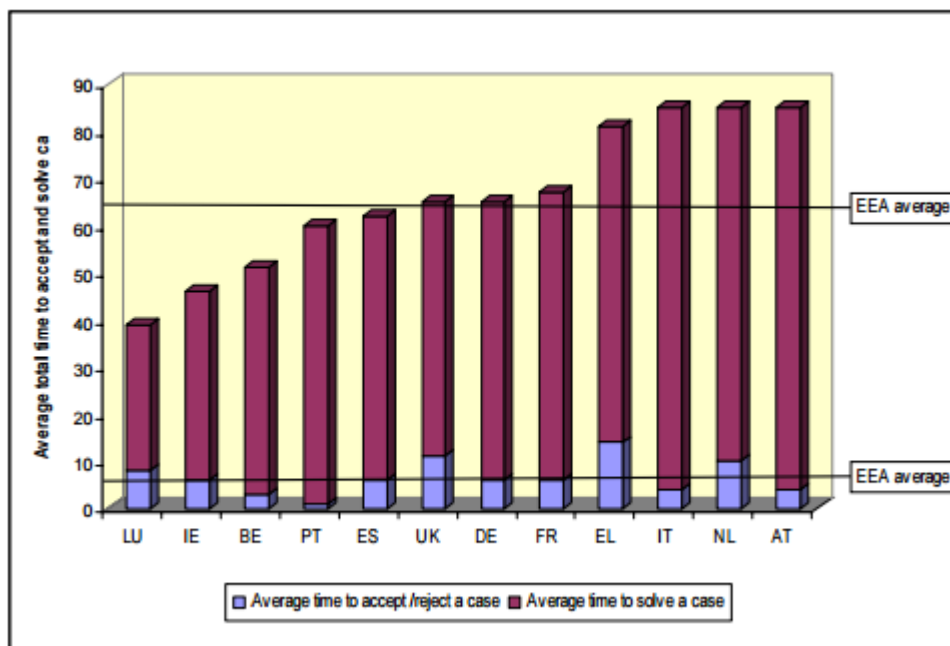
Rok 2010:

Za rok 2010, taktéž dle obrázku 14, neplnily tyto termíny státy z původních zemí Francie, Itálie, Velká Británie, z nových opět Polsko, Řecko a výrazně Litva. Dobrou bilanci, okolo 50 dní, stále vykazovaly státy Dánsko, Irsko, Švédsko, Česko, Rumunsko, z původních zemí pak Lucembursko, Belgie, Portugalsko, Nizozemsko a Rakousko.

Rok 2013:

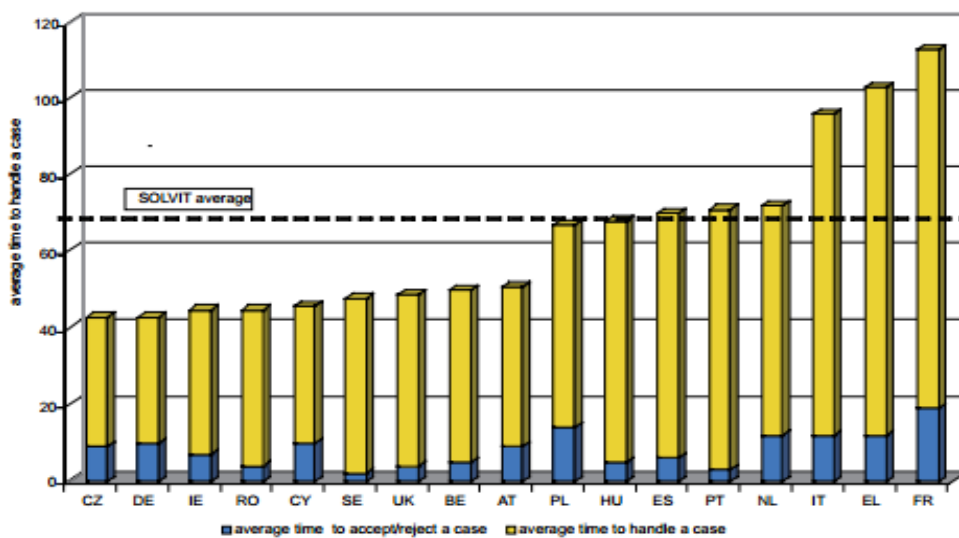
Dle obrázků 8 lze odvodit, že v roce 2013 dosahovala podprůměrných hodnot původních zemí Belgie a Francie, a dále Polsko, Slovinsko, Česká republika a Estonsko. 100% úspěšnosti bylo dosaženo u států nových; Estonsko, Chorvatsko, Island, Litva, Lotyšsko a Slovensko.

Obrázek 12 Průměrná doba přijatá vedoucími centry SOLVIT k přijetí/odmítnutí a řešení případů v roce 2004

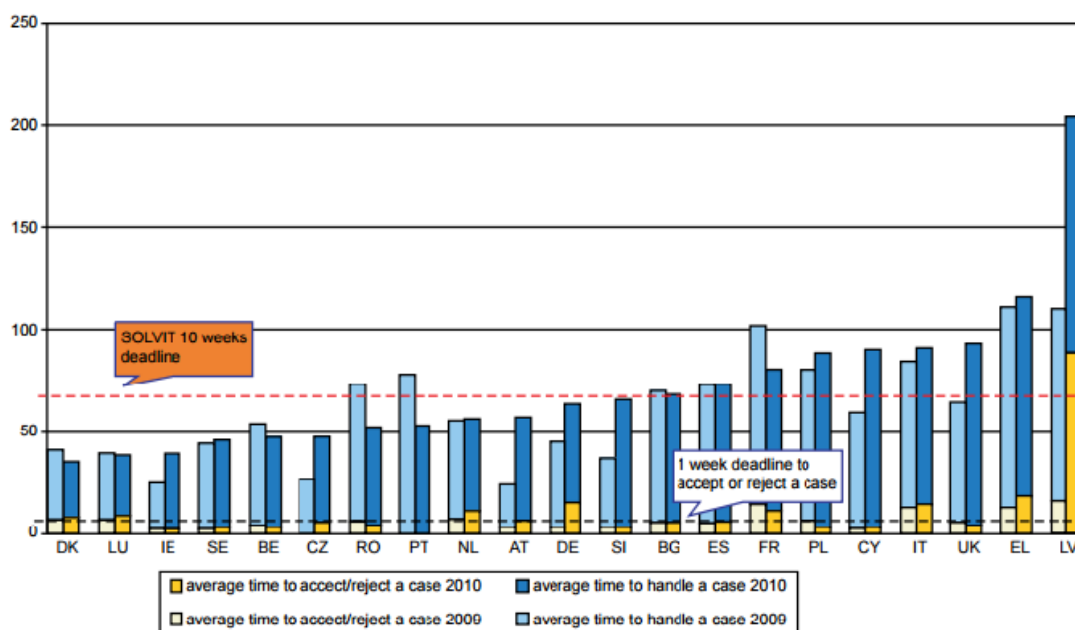
Zdroj: [18]

Obrázek 13 Průměrná doba přijatá vedoucími centry SOLVIT k přijetí/odmítnutí a řešení případů v roce 2008

Zdroj:[18]

Obrázek 14 Průměrná doba přijatá vedoucími centry SOLVIT k přijetí/odmítnutí a řešení případů v roce 2009-2010

Zdroj: [15]

Z výše uvedeného je zřejmé, že původní státy neplní data hodnocená Evropskou komisí, ačkoli by se to dalo očekávat, zejména pak z důvodu větších a dlouhodobějších zkušeností. Jak vystihují obrázky výše, nováčci, tedy později přistoupené země, dosahují lepších výsledků jak země původní užívající tuto síť. Nelze tedy uvažovat závislost mezi délkou země využívající SOLVIT a zkušenostmi, která by faktory plnění významně ovlivňovala.

Faktory, které by rychlost vyřizování významně mohly ovlivňovat, mohou být nadměrná byrokracie a komplikovanost administrativní činnosti správních orgánů. Dalším faktorem mohou být vnitrostátní předpisy, které mnohdy nekorrespondují s mezinárodními akty, a nastává zde také řada sporů.

Celkově lze shrnout, že většina hodnocených center by měla zlepšit svou výkonnost. Lze tedy zřejmě očekávat apel Komise na lepší činnost těchto center a zároveň je možné očekávat další kroky Komise pro zlepšení výkonnosti, jako školení, právní poradenství, úpravu příruček, jak řešit případy SOLVIT, zpřísnění kritérií pro výběr pracovníků jednotlivých center apod.

Vyhodnocení hypotézy: Existuje statisticky významná závislost mezi celkovým počtem případů SOLVIT (kvantitativní aspekt) a počtem vyřešených případů do 70 dnů vedoucím centrem (kvalitativní aspekt.).

V této hypotéze je uvažováno, zda je možné shledat negativní korelaci mezi počtem přijatých případů celkem vedoucím centrem a počtem případů vyřešených do 70 dnů tímto centrem. Lze předpokládat, že při větším počtu přijatých případů nastane pokles počtu vyřešených případů v tomto limitu. Verifikace hypotézy je provedena pro rok 2013 pomocí korelačního koeficientu.

Pro výpočet Spearmanova korelačního koeficientu byl využit program Statistica. V tomto programu byl vypočten tento korelační koeficient, na základě hodnot přiložených v příloze B s výsledkem: $r_{sp} = 0,959786$.

Kritická hodnota pro 30 zemí ($n=30$) je při hladině významnosti 0,1 dle statistických tabulek $r_{sp}(0,1, 30) = 0,240$. Je-li $|r_{sp}| > r_{sp}(\alpha, n)$, znamená to, že koeficient pořadové korelace je statisticky významný.

Lze tedy vyvodit závěr, že existuje poměrně silná, statisticky významná – avšak oproti očekávání pozitivní - korelace mezi celkovým počtem řešených případů a případů vyřešených v časovém horizontu do 70 dní. To znamená, že při větším počtu přijatých případů dochází ke zvýšení počtu vyřešených případů v tomto limitu. Zdá se, na základě výpočtu, že síť SOLVIT má dostatečnou kapacitu a kvalitativní limit zvládá; čím více případů je přijato, tím víc je jich vyřešeno v rámci limitu. Hypotéza, předpokládající negativní korelaci, nebyla potvrzena.

3 SYSTÉM PRO VÝMĚNU INFORMACÍ O VNITŘNÍM TRHU

Právním podkladem pro Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (dále jen „systém IMI“⁵⁸) je Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a o zrušení rozhodnutí Komise 2008/49/ES (dále jen „nařízení Komise“)

Tato aplikace byla původně vytvořena pro potřeby správních orgánů, aby jim pomohla při plnění jejich povinností daných Směrnicí o službách a vnitřním trhu 2006/123/ES a Směrnicí o uznávání odborných kvalifikací 2005/36/ES. Následně pak byla s minimálními úpravami navržena jako všeobecná aplikace pro podporu komunikace týkající se jiných oblastí než jen služeb a uznávání odborných kvalifikací.

IMI byl vytvořen Komisí v úzké spolupráci se členskými státy a byl financován především programy IDABC a ISA.⁵⁹

Článek 5 nařízení Komise definuje systém IMI jako: „*elektronický nástroj, který Komise poskytuje na podporu správní spolupráce mezi příslušnými orgány členských států navzájem a mezi příslušnými orgány členských států a Komisí.*“⁶⁰

IMI je vícejazyčný softwarový nástroj umožňující snadno a rychle komunikovat prostřednictvím internetu a je spravován Komisí v Lucemburku.

Podstatnou funkcí, kterou tento nástroj disponuje a kterou usnadňuje komunikaci, je souhrn předem předdefinovaných otázek a vícejazyčné vyhledávání. Tento nástroj dále pomáhá správním orgánům identifikovat jejich správní protějšky. Tím je dosažena rychlost a transparentnost výměny informací mezi jednotlivými správními orgány. Tato aplikace dále umožňuje uživatelům sledovat průběh jejich dotazu, zároveň tento sledovací mechanismus umožňuje národním i nadnárodním koordinátorům zasáhnout v případě, kdy nastanou problémy.

⁵⁸ Internal Market Information System

⁵⁹ Program ISA (Interoperability Solutions for European Public Administrations) nahrazuje program IDABC (Interoperable Delivery of European eGovernment Services to public Administrations, Businesses and Citizens) který skončil dne 31. prosince 2009. Program IDABC, následně ISA slouží pro interoperabilní poskytování celoevropských služeb elektronické veřejné správy, podniků a občanů. Využívá příležitostí, které nabízejí informační a komunikační technologie, podporuje poskytování přeshraničních služeb veřejného sektoru.

⁶⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a o zrušení rozhodnutí Komise 2008/49/ES, In: L316/I. Štrasburk, 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1024&from=EN>

Důležité je, že samotné členské státy se vývojem aplikace nezabývají, dostačující je pouze přístup počítače k internetu.

System IMI není dostupný veřejnosti, přístupové právo mají pouze uživatelé IMI.⁶¹

3.1 Koordinátoři systému IMI

V souladu s článkem 6 Nařízení o IMI každý členský stát jmenuje jednoho národního koordinátora, a dále jednoho nebo více koordinátorů dle uvážení každého členského státu vzhledem k jeho vnitřnímu správnímu uspořádání. Úkoly národních koordinátorů vymezuje nařízení o systému IMI následovně:

- *registrace nebo ověření registrace koordinátorů IMI a příslušných orgánů;*
- *působit jako hlavní kontaktní osoba pro subjekty IMI z členských států v záležitostech týkajících se systému IMI, včetně poskytování informací o aspektech souvisejících s ochranou osobních údajů;*
- *působit jako partner Komise v otázkách souvisejících se systémem IMI, včetně poskytování informací o aspektech souvisejících s ochranou osobních údajů;*
- *poskytovat subjektům IMI z členských států znalosti, odbornou přípravu a podporu, včetně základní technické znalosti;*
- *zajišťovat účinné fungování systému IMI, nakolik je to v jeho moci, včetně poskytování včasných a přiměřených odpovědí subjekty IMI z členských států na žádosti o správní spolupráci.⁶²*

Ostatní jmenovaní koordinátoři plní jen některé funkce z výčtu uvedeného výše.

Dle nařízení Komise je Komise zodpovědná za zajištění celé řady úkolů:

- *zajištění bezpečnosti, dostupnosti, údržby a vývoj softwaru a infrastruktury informačních technologií pro systém IMI;*
- *poskytování mnohojazyčného systému, včetně existujících překladových funkcí, odborné přípravy ve spolupráci s členskými státy;*
- *asistenční služba, která členským státům poskytuje pomoc při užívání systému IMI;*

⁶¹ Fyzická osoba, která pracuje v rámci pravomoci subjektu a která je zaregistrována jménem tohoto subjektu IMI; subjekt IMI= příslušné orgány, koordinátoři IMI a Komise

⁶² Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a o zrušení rozhodnutí Komise 2008/49/ES, In: L316/I. Štrasburk, 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1024&from=EN>

- *provádění registrace národních koordinátorů a udělování jim přístupu k systému IMI;*
- *zpracování osobních údajů v systému IMI;*
- *sledování, zda je uplatněno nařízení č. 1024/2012;*
- *podávání zpráv Evropskému parlamentu, Radě a evropskému inspektorovi ochrany údajů.*⁶³

Komise vydala a pravidelně aktualizuje uživatelskou příručku, podle které by se měly řídit orgány využívající systém IMI. Popisuje i průběh žádosti, který je zmíněn v následujících pěti bodech.

- 1) Aby bylo možné v systému IMI vytvořit a odeslat žádost o informace, musí mít osoba zastupující žádající orgán právo osoby zpracovávající žádosti pro příslušnou legislativní oblast. V každé žádosti musí být uvedeny údaje daného případu. Je třeba uvést důvod pro zaslání žádosti a určit orientační datum pro očekávanou odpověď. Odpovídající orgán může toto datum přijmout, nebo navrhnout jiné.⁶⁴
- 2) Obdrží-li odpovídající orgán žádost, bude žádající orgán upozorněn e-mailem. E-mailová zpráva bude zaslána všem uživatelům s právy osoby zpracovávající žádosti.
- 3) Nové žádosti zaslané orgánu přijímají uživatelé s právy osoby zpracovávající žádosti. Nové žádosti uvidí ve svém seznamu úkonů pro žádosti se stavem „Čeká se na potvrzení přijetí“. Když je nová žádost otevřena poprvé, zobrazí se pouze souhrn nejdůležitějších údajů, ale nejsou vidět žádné osobní údaje, které by umožnily identifikovat subjekt, jehož se žádost týká. Děje se tak do té doby, dokud odpovídající orgán nepřijde zaslanou žádost. Jelikož mohou být osobní údaje obsaženy i v dokumentech připojených k žádosti, připojené soubory nelze prohlížet, dokud žádost není přijata.⁶⁵

⁶³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a o zrušení rozhodnutí Komise 2008/49/ES., In:L316/1. Štrasburk, 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1024&from=EN>

⁶⁴ Evropská Komise. Uživatelská příručka: Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI). Lucemburk, 2012. ISBN 978-92-79-26036-0. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/_docs/library/user_handbook_cs.pdf

⁶⁵ Evropská Komise. Uživatelská příručka: Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI). Lucemburk, 2012. ISBN 978-92-79-26036-0. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/_docs/library/user_handbook_cs.pdf

- 4) Je-li žádost přijata, je možné zobrazit veškeré podrobnosti a připojené dokumenty.
- 5) Osoba zpracovávající žádost v žádajícím orgánu bude e-mailem informována, že na žádost byla poskytnuta odpověď. Jakmile žádající orgán obdrží odpověď a je s ní spokojen, musí potvrdit, že je uspokojivá. Pokud žádající orgán přijme odpověď, žádost je uzavřená. Uzavřít žádost je důležité kvůli ochraně údajů, protože po určité době od uzavření budou ze systému odstraněna veškerá osobní data, jež žádost obsahuje.⁶⁶

Protože IMI operuje s citlivými osobními údaji, je zabezpečen tento systém lépe než například emailové komunikace, telefon aj.

Právním základem nařízení Komise je mimo jiné i Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu, kde článek 43 stanoví, že „*provádění a uplatňování této směrnice a zejména ustanovení o dohledu se řídí pravidly o ochraně osobních údajů, jak jsou stanovena ve směrnících 95/46/ES a 2002/58/ES*“⁶⁷, tedy i nařízení Komise dbá ochrany osobních údajů.

Je zakázáno používat osobní údaje za jiným účelem, než za jakým byly poskytnuty.

Jakmile již osobní údaje nejsou potřeba pro účel, pro který byly shromážděny, dojde v systému IMI k jejich zablokování. Po dobu tří let jsou údaje uchované v databázi IMI, poté dojde k jejich vymazání.

Článek 21 nařízení o systému IMI uvádí: „*Vnitrostátní orgán nebo orgány dozoru v každém členském státě, jimž byly svěřeny pravomoci uvedené v článku 28 směrnice 95/46/ES („vnitrostátní orgán dozoru“), kontrolují nezávislým způsobem zákonnost zpracování osobních údajů subjekty IMI svého členského státu a zejména zajistí, aby byla práva subjektů údajů stanovené v této kapitole chráněna v souladu s tímto nařízením.*“⁶⁸

Kontrolu zpracování osobních údajů zajišťuje Evropský inspektor ochrany údajů.

⁶⁶ Evropská Komise. Uživatelská příručka: Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI). Lucemburk, 2012. ISBN 978-92-79-26036-0. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/_docs/library/user_handbook_cs.pdf

⁶⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu. In: L376/36. Štrasburk, 2006. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=CS>

⁶⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a o zrušení rozhodnutí Komise 2008/49/ES. In: L316/1. Štrasburk, 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1024&from=EN>

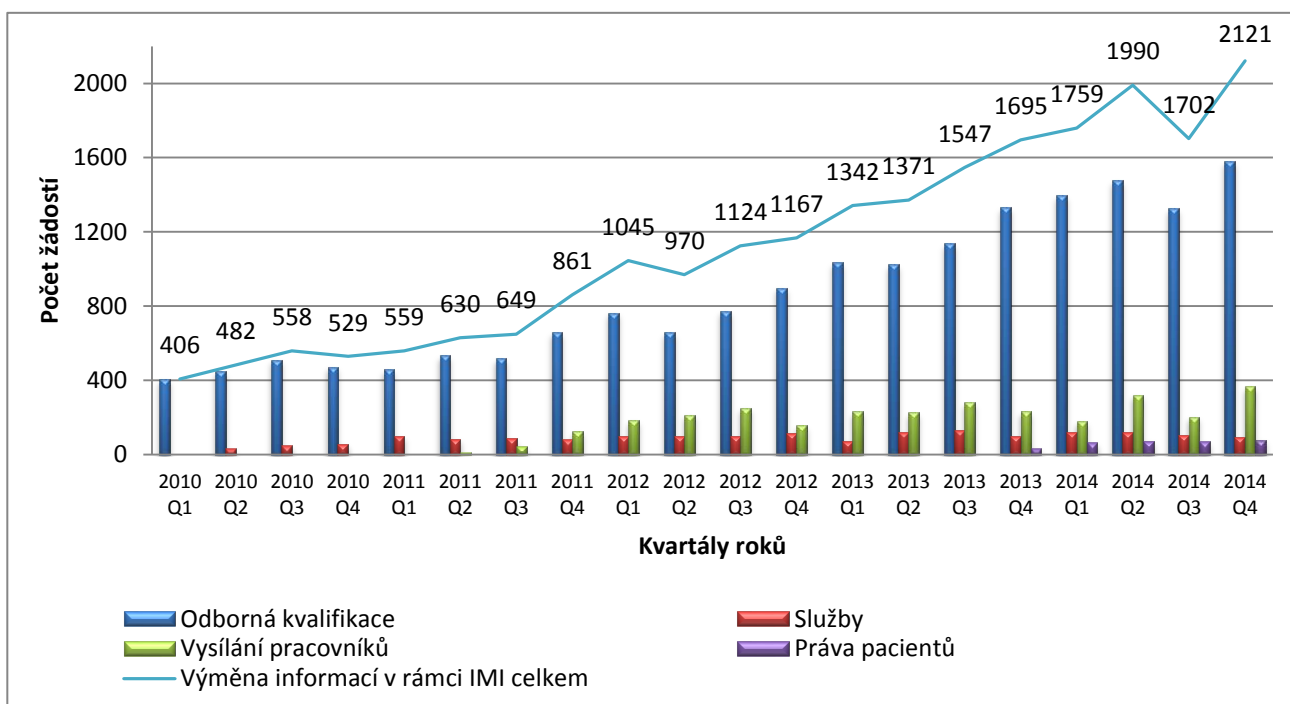
3.2 Zhodnocení činnosti systému IMI

Celkový počet výměny informací skrze systém IMI rok od roku roste. Je to zřejmé z obrázku 15, kde je vidět, že nárůst probíhá každý kvartál. Důležité je ale zmínit, že výměny informací nejsou ve všech zemích ve stejných hladinách, většina výměna informací probíhá, jak dokládá obrázek 16, resp. 17, v Rumunsku, Německu, Španělsku, Velké Británii a Polsku. Zatímco výměny informací pomocí systému IMI jsou v oblasti vysílání pracovníků, služeb a práv pacientů téměř konstantní při porovnání v letech 2012 - 2014, výměna informací spojená s problematikou odborné kvalifikace roste výrazně rok od roku, vyjma třetího kvartálu roku 2014.

Síť IMI neustále roste, na konci roku 2013 bylo registrováno 7 350 úřadů 2013, to je nárůst o 274 úřadů oproti roku 2012.⁶⁹

Legenda pro obrázky 16, 17, 18, 19, 20, 21

Obrázek 15 Počet výměny informací skrze systém IMI v letech 2010-2014

Zdroj: zpracováno dle [16]

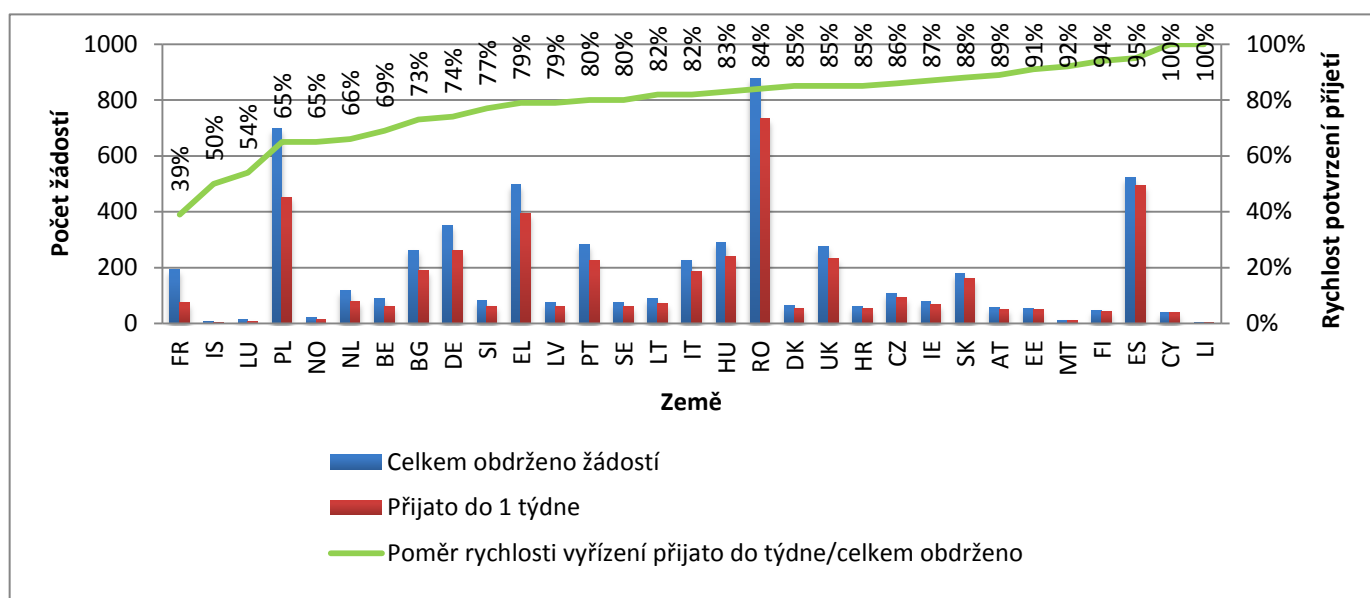
⁶⁹ European Commission. Internal Market Information System – European Commission [online]. 2014 [cit. 2015 04-08].

Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/internal_market_information_system/index_en.htm

Nyní bude hodnocen vývoj tří parametrů, poměr a plnění hranice stanovené Komisí k potvrzení přijatých žádostí, rychlost vyřizování obdržených žádostí a vyřízení žádostí během stanovené lhůty v letech 2013 a 2014.

Komise určila lhůtu jednoho týden, do kdy by měl správní orgán, kterému byla žádost odeslána, potvrdit přijetí žádosti. Země, respektive správní orgány zemí, které potvrdily přijetí u méně než 60 % přijatých případů do jednoho týdne, jsou hodnoceny jako podprůměrné. Komise sleduje plnění této týdenní lhůty. Z obrázku 16 a 17 je patrné, na kolik procent v průměru potvrdily správní orgány přijetí žádosti. V roce 2013 byly pod hranicí 60 %, a tedy podprůměrné státy Island a Francie. Ostatních 29 států plnilo tuto hranici, jak je vidět z obrázku 16, až na výjimky, velmi dobře. Nejlepší postavení mělo Lichtenštejnsko, kterému byly odeslány pouze 3 žádosti.

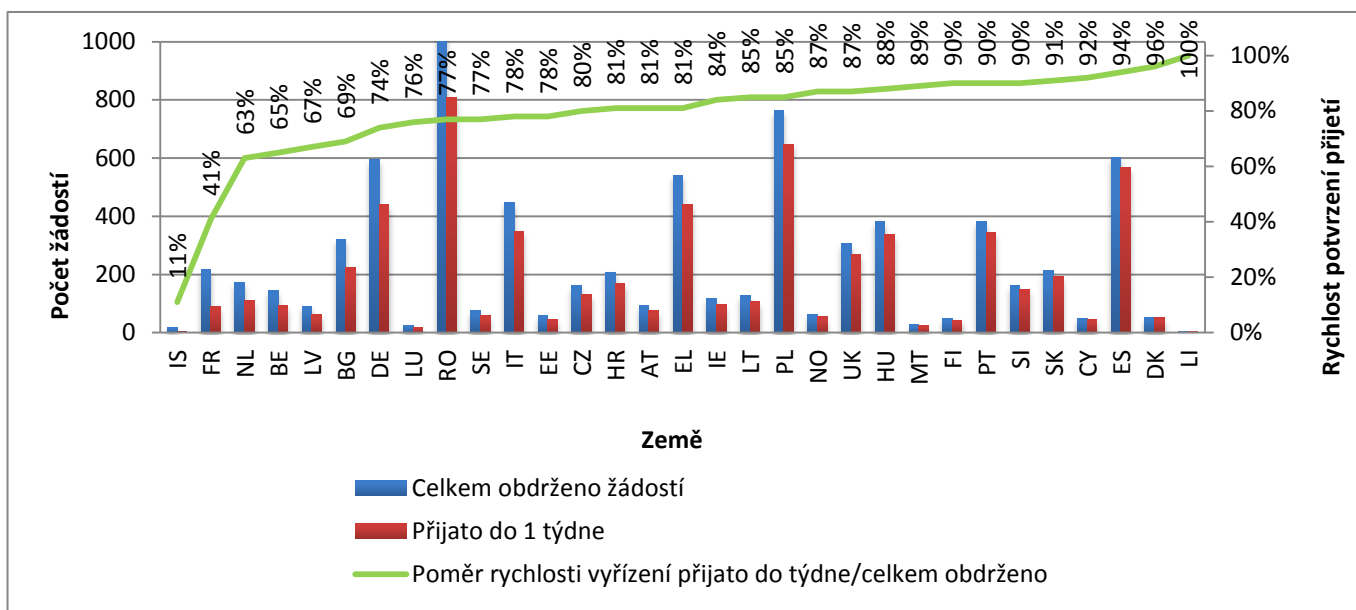
Obrázek 16 Poměr a plnění hranice stanovené Komisí k potvrzení přijatých žádostí za rok 2013

Zdroj: zpracováno dle [16]

V roce 2014 byly opět podprůměrné státy Francie a Island, jak ukazuje obrázek 17. Je zde tedy možné očekávat apel Komise na zlepšení jejich výkonnosti. Lichtenštejnsko v roce 2014 dosáhl 100 % včasných reakcí, tedy u všech čtyř přijatých žádostí odpovědělo do 7 dnů.

Obrázek 17 Poměr a plnění hranice stanovené Komisí k potvrzení přijatých žádostí za rok 2014

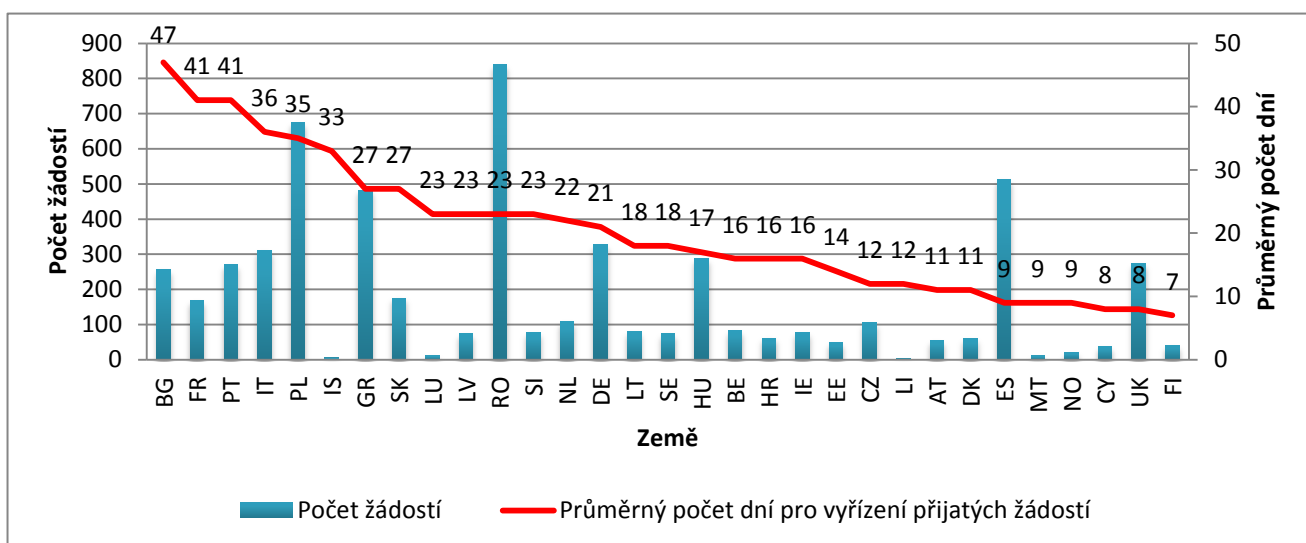

Zdroj: zpracováno dle [21]

Členské státy se dohodly, že je důležité měřit čas potřebný k vyřízení žádosti, ten totiž přispívá k bezproblémové spolupráci mezi správními orgány. Na základě zkušeností členských států byly dohodnuty hranice 16 - 25 dnů. Nejsou však právně závazné.

Obrázky 18 a 19 zobrazují průměrný počet dní přijatých odpovědí na tyto požadavky za roky 2013 a 2014. Dohodnutou hranici 16-25 dní nesplňovalo za rok 2013 devět států, jak dokládá obrázek 18, bylo to státy Lucembursko, Slovensko, Velká Británie, Island, Polsko, Itálie, Portugalsko, Francie a Belgie.

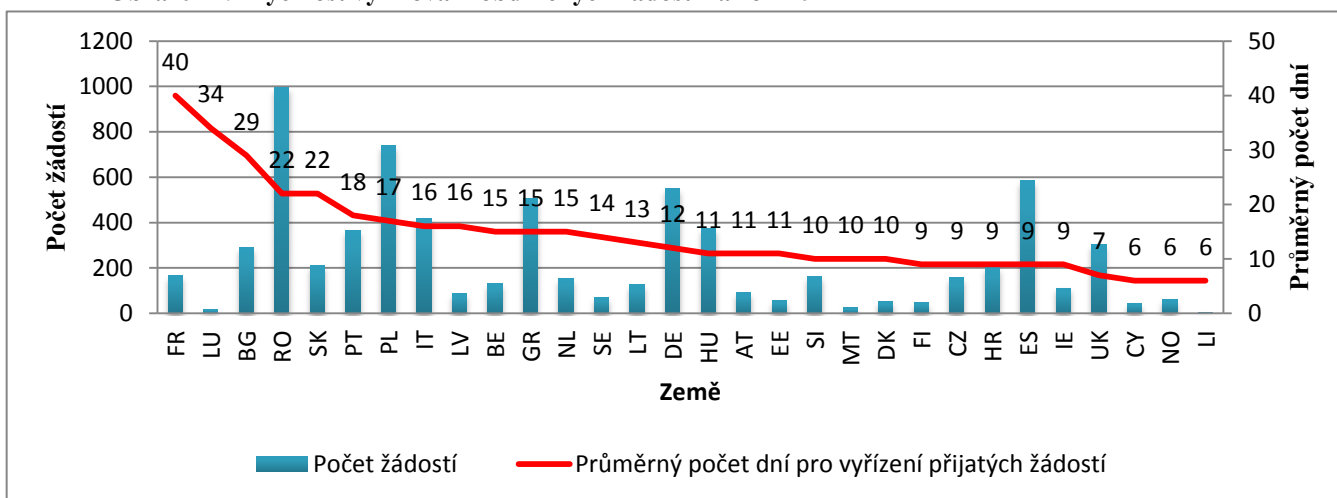
Obrázek 18 Rychlost vyřizování obdržených žádostí za rok 2013

Zdroj: zpracováno dle [16]

Z obrázku 19 je zřejmé, že situace se v roce 2014 zlepšila, dohodnutou hranici již nesplňují jen čtyři státy, Rumunsko, Bulharsko, Lucembursko a Francie. Naopak zlepšení je zřejmé u států: Portugalsko, Řecko, Slovensko. Pohoršilo si Rumunsko oproti roku 2013.

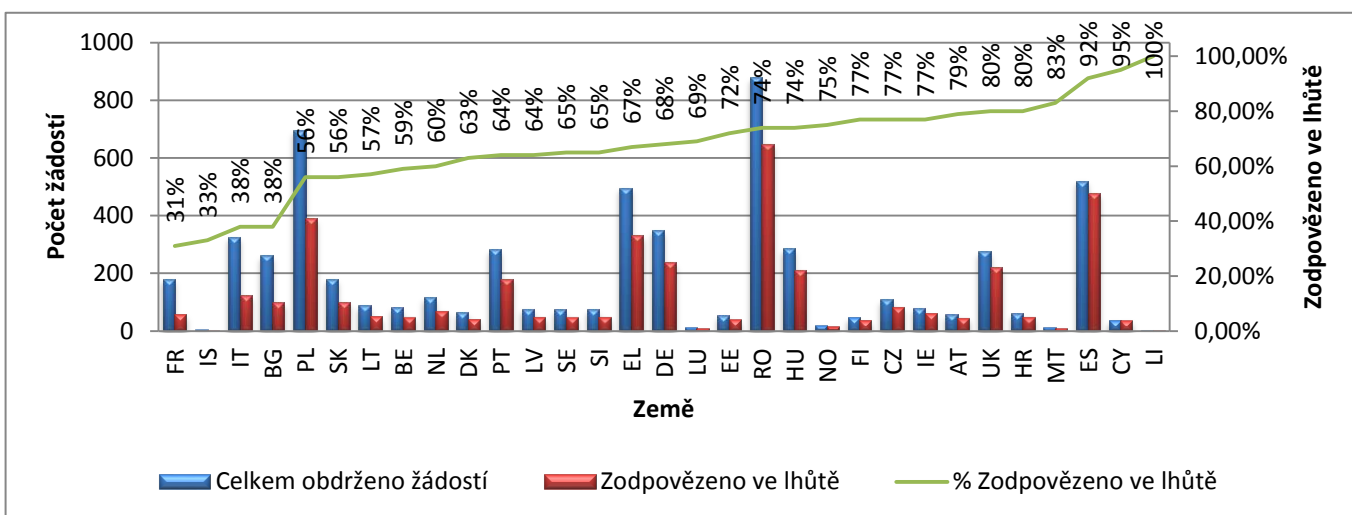
Obrázek 19 Rychlost vyřizování obdržených žádostí za rok 2014

Zdroj: zpracováno dle [21]

Při zasílání žádosti označí úřad datum, do kterého se potřebuje odpověď na svou otázku. Orgán, který bude podávat odpověď, může přijmout toto datum nebo může navrhnout nový datum. Členské státy jsou hodnoceny Komisí na základě tohoto dohodnutém termínu. Země, které odpověděly v rámci správních orgánů na méně jak 60 % příchozích požadavků ve vzájemně dohodnutém termínu, byly označeny jako podprůměrné. Situaci vystihují obrázky 20 a 21. V roce 2013 hranici 60% nedosáhlo devět států; Nizozemsko, Belgie, Litva, Slovensko, Polsko, Bulharsko, Itálie, Island a Francie.

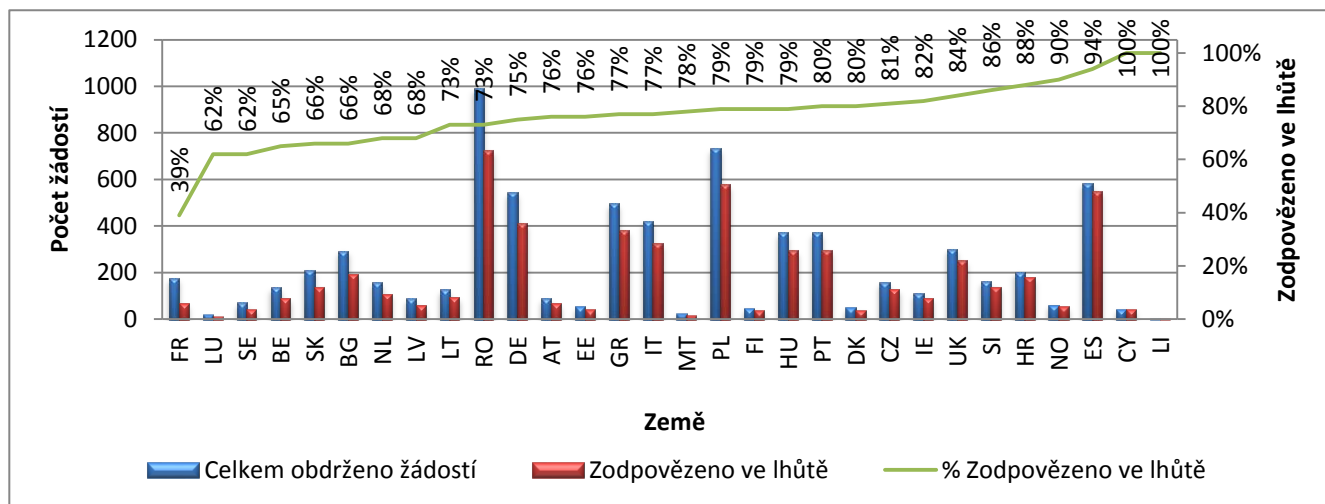
Obrázek 20 Vyřízení žádostí během stanovené lhůty v roce 2013

Zdroj: zpracováno dle [16]

V roce 2014 tuto hranici nedosáhla pouze Francie, jak ukazuje obrázek 21. Lichtenštejsko v roce 2013 i 2014 dosahovalo hranice 100 %, tento výsledek je možné přisoudit tomu, že přijalo pouze 4, respektive 5 žádostí. Oproti roku 2013 je vidět zlepšení států v ukazateli vyřízení žádosti během stanoveného (požadovaného) termínu.

Obrázek 21 Vyřízení žádostí během stanovené lhůty v roce 2014

Zdroj: zpracováno dle [21]

Co se týče plnění hranice stanovené Komisí k potvrzení přijatých žádostí za roky 2013 a 2014, výše uvedené obrázky 16 a 17 dokazují, že zhoršení co do počtu plnění sedmidenní lhůty k potvrzení přijetí žádostí vykazovaly za rok 2014 oproti roku předcházejícímu státy Estonsko (o 13 %) Island (zhoršení o 40 %), Kypr (o 8 %), Česko (o 6 %) a Rumunsko (o 7%). Naopak zlepšení v roce 2014 lze spatřit u států Dánsko (o 11 %), Lucembursko (o 24 %), Norsko (o 22 %) a Slovinsko (o 13 %).

Největší počet žádostí obdržely stejně po oba dva roky 2013 i 2014 státy Rumunsko, Polsko, Španělsko, Německo a Řecko. Tyto státy dohromady za rok 2013 obdržely 2943 žádostí z celkových 5736. Za rok 2014 těchto pět států obdrželo 3548 žádostí z celkových 7515.

Průměrný počet dní pro vyřízení žádostí je nezávazně stanoven na 16 – 24 dní. V roce 2013 průměrně správní orgány států dosahovaly 20 dní, za rok 2014 lze spatřit zlepšení na 13 dní. Nejvyšší zlepšení dosahovaly správní orgány států Portugalska (zlepšení v průměru o 23 dní), Itálie (zlepšení v průměru o 20 dní), shodně pak Belgie a Polsko (o 18 dní), Slovinska (13 dní), Řecka (12 dní), Dánska (9 dní) a Chorvatska (7 dní).

Zhoršení dosahovaly pouze správní orgány zemí Lucemburska (11 dní) Finska (2 dny) a Malty (1 den).

Vyřízení žádostí ve společně dohodnuté lhůtě se také v roce 2014 s porovnání s rokem předcházejícím zlepšilo. Zde je hodnoceno procento celkových počtů vyřízených žádostí do předem odsouhlasené lhůty. Největší zlepšení bylo zaznamenáno u správních orgánů států Itálie (39 %), Bulharska (o 28 %), Polska (23 %), Slovinska (21 %), Dánska (17 %), Litvy a Portugalska (16 %), Rumunska (15 %), Španělska a Slovenska (10 %).

Pohoršení bylo shledáno v roce 2014 oproti roku předcházejícímu pouze u správních orgánů Lucemburska (7 %), Malty (5 %), Rakouska a Švédska (3 %), a Rumunska (1 %).

Vyhodnocení hypotézy: Existuje statisticky významná závislost mezi počtem přijatých žádostí (kvantitativní aspekt) a průměrným počtem dnů k jejich vyřízení (kvalitativní aspekt) v rámci systému pro výměnu informací (IMI).

Hypotéza byla verifikována pro rok 2014. Pro výpočet Spearmanova korelačního koeficientu byl také využit program Statistica. V tomto programu byl vypočten Spearmanův korelační koeficient, na základě hodnot přiložených v příloze C, s výsledkem $r_{Sp} = 0,368636$.

Kritická hodnota pro 30 zemí ($n=30$) je při hladině významnosti 0,1 dle statistických tabulek $r_{Sp}(0,1, 30) = 0,240$. Je-li $|r_{Sp}| > r_{Sp}(\alpha, n)$, znamená to, že koeficient pořadové korelace je statisticky významný.

Na základě těchto hodnot lze vyvodit závěr, že existuje statisticky významná, i když nižší, korelace mezi počtem přijatých žádostí a průměrným počtem dní k jejich vyřízení. Na základě výsledku je možné domnívat se, že systém IMI by s vyšším počtem případů neměl dostatečnou kapacitu a kvalitativní limit by s větším počtem případů nezvládal plnit, resp. byly by případy vyřešeny v průměru v delším časovém horizontu.

ZÁVĚR

Proces vytváření jednotného vnitřního trhu trvá od roku 1957, kdy si jeho vytvoření daly za jeden z dominantních úkolů zakládající státy v Římských smlouvách, nepřetržitě. Postupnými kroky byly odstraněny cla a kvóty a vznikla celní unie. Bariéry mezi členskými státy bránící volnému pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu stále přetrvávaly. Tyto bariéry představovaly především přetrvávající kontrolu osob a zboží na hranicích členských států, nesourodé technické předpisy a regulovaný přístup k profesím jednotlivých států, které bránily volnému pohybu čtyř svobod, a dále daňová problematika různé výšky daní. Představitelé členských zemí věděli, že je třeba podniknout další kroky, aby se zvýšila konkurenceschopnost, zejména vůči USA a Japonsku. Na základě toho byla v roce 1987 rozšířena Římská smlouva o Jednotný evropský akt, který si kladl dokončení jednotného vnitřního trhu do konce roku 1992. Rok 1993 je skutečně považován za jakési „dokončení“ vnitřního trhu, kdy téměř došlo k úplnému naplnění čtyř svobod.

V současné době tvoří vnitřní trh 28 členských zemí s více než půl miliardou spotřebitelů. Integrací došlo k propojení domácích trhů členských států, které těží z výhod jednotného trhu. Jsou to především čtyři zmíněné svobody, ze kterých členské státy těží. Odstranění bariér umožňuje podnikům expandovat na nové trhy, což jim přináší spoustu nových možností a vede také k vytváření nových pracovních míst. Spotřebitelé členských států mají díky expansi firem na nové trhy možnost většího výběru homogenních statků, což vede ke konkurenceschopnosti podniků. Ti se snaží hledat inovace a nové postupy, které znamenají příliv nového kapitálu do členských zemí.

Jednotný trh funguje v zásadě dobře, i přesto ale někdy dochází k nesprávné aplikaci práva za území Evropské unie, to má za následek diskriminaci občanů či podnikatelů ze stran správních orgánů unie. Byla proto Komisí a členskými státy vytvořena síť SOLVIT.

SOLVIT je on-line síť, která si klade za cíl řešit problémy občanů a podniků, které vznikají nesprávnou aplikací práva v oblasti vnitřního trhu. Centra SOLVIT je k dispozici v každém státě a poskytují rychlé a pragmatické, neformální řešení problémů způsobených porušením právních předpisů EU veřejnou mocí. Své služby poskytuje zdarma.

Postoupené případy se vyřizují převážně online. Žadatelé, kteří postoupí případ domácímu centru SOLVIT, by měli být do týdne kontaktováni, že žádost byla přijata, a zároveň by měli být informováni, zda SOLVIT může případ projednat nebo nikoli. Do jednoho měsíce, pokud je žádost úplná, by měli žadatelé obdržet potvrzení od vedoucího centra, že se případem bude

zabývat. Tím je zahájeno projednání případu SOLVIT. Samotné řešení problému se očekává do deseti týdnů od otevření případu. Do této doby by měl žadatel obdržet řešení svého problému. Součástí řešení by mělo být i vyrozumění o neformálnosti sítě SOLVIT, tedy řešení vedoucího centra je neformálního charakteru, a proto nelze podat opravný prostředek proti tomuto řešení. Samotná řešení musí dbát a dodržovat právo EU.

Domácí centra by měla dle doporučení Komise dát první odpověď žadateli do 7 dnů. Na základě určené hranice Komise dosahují podprůměrných hodnot státy Estonsko, Polsko, Itálie, Francie, Kypr a Lucembursko. Poté, co domácí centrum přijme případ, je třeba ho analyzovat a důkladně připravit, založit složku a provést právní rozbor. Za tímto účelem musí shromáždit potřebné dokumenty a informace od žadatelů. Následně je žádost zaslána vedoucímu centru. Doba plnění přípravy je uspokojivá, je-li dodržen termín 30 dnů. Všechny země plní tento limit 30 dnů u více jak 55 % obdržených případů, přesto je třeba u Dánska, Polska, České republiky a Belgie zlepšit jejich výkonnost, pohybují se na hodnocené hranici.

Případy přijaté řídicím centrem by měly být řešeny v maximální lhůtě 70 dnů. Pokud plní tento požadavek u méně než 55 %, je hodnoceno toto centrum jako podprůměrné. V tomto hodnocení dosahuje podprůměrných hodnot v roce 2013 z původních zemí Belgie a Francie, a dále Polsko, Slovinsko, Česká republika a Estonsko. Tyto země tedy neplní dobu pro vydání řešení 70 dní u 55 % přijatých případů. Vedoucí centra by mohla zpracovávat efektivněji více případů, kdyby obdržela od domácího centra řádně připravené kompletní podklady a řádnou právní analýzu.

Vyhodnocení zemí EU na základě limitů stanovených Evropskou komisí za rok 2013 ukazuje, že pouze 6, respektive 4 země z celkových z 31 hodnocených vykazují podprůměrných hodnot. Nelze jednoznačně určit důvody, které vedou k podprůměrným hodnotám. Nezáleží jen na kvalitě pracovníků v jednotlivých centrech a jejich právních znalostech a zkušenostech, ale i na schopnosti vzájemné domluvy dvou individuálních center, domácího a vedoucího. Faktory, které by rychlost vyřizování významně mohly ovlivňovat, mohou být nadměrná byrokracie a komplikovanost administrativní činnosti správních orgánů. Dalším faktorem mohou být vnitrostátní předpisy, které mnohdy nekorespondují s mezinárodními akty, a nastává zde také řada sporů.

Za rok 2013 bylo postoupeno 1430 případů, z toho 1298 případů bylo postoupeno občany, pouze 132 případů připadá na podnikatele. Tento trend – tedy využívání sítě mnohonásobně občany nad podnikateli trvá samotného založení sítě až do současnosti. Lze se tedy domnívat, že podnikatelé spíše preferují oficiální cestu při řešení problémů se správními orgány

členských zemí. V roce 2013 se podařilo síti SOLVIT vydat 92 % usnesení (součet rozhodnutých a objasněných případů).

V celkovém počtu přijatých žádostí je zastoupeno několik různorodých odvětví, kterými se centra SOLVIT zabývají. Nejčastější kategorie přijatých a řešených problémů jsou: sociální zabezpečení, volný pohyb osob a pracovníků, profesní kvalifikace, řidičské průkazy a registrace vozidel, daňové případy, volný pohyb zboží a služeb.

Celkově lze shrnout, že většina hodnocených center by měla zlepšit svou výkonnost. Lze tedy zřejmě očekávat apel Komise na lepší činnost těchto center a zároveň je možné očekávat další kroky Komise pro zlepšení výkonnosti, jako školení, právní poradenství, úpravu příruček, jak řešit případy SOLVIT, zpřísnění kritérií pro výběr pracovníků jednotlivých center apod.

V rámci hlavního cíle byla ověřována hypotéza, zda je možné shledat negativní korelaci mezi počtem přijatých případů celkem vedoucím centrem a počtem případů vyřešených do 70 dnů tímto centrem. Tato hypotéza nebyla potvrzena, resp. korelace je statisticky významná, avšak pozitivní.

System IMI byl původně vytvořen pro potřeby správních orgánů, aby jim pomohla při plnění jejich povinností daných Směrnicí o službách a vnitřním trhu 2006/123/ES a Směrnicí o uznávání odborných kvalifikací 2005/36/ES. Tato aplikace byla následně s minimálními úpravami navržena jako všeobecná aplikace pro podporu komunikace týkající se jiných oblastí než jen služeb a uznávání odborných kvalifikací, například práva pacientů, elektronický obchod, vysílání pracovníků apod.

IMI je vícejazyčný softwarový nástroj umožňující správním orgánům členských států snadno a rychle komunikovat prostřednictvím internetu a je spravován Komisí v Lucemburku. Protože IMI operuje s citlivými osobními údaji, je zabezpečen tento systém lépe než například emailové komunikace, telefon aj.

Hodnocení vývoje tří parametrů, tedy poměr a plnění hranice stanovené Komisí k potvrzení přijatých žádostí, rychlost vyřizování obdržených žádostí a vyřízení žádostí během stanovené lhůty v letech 2013 a 2014 je následující:

V hodnocení potvrzení přijatých žádostí za rok 2013 byly pod hranici stanovenou Komisí (přijetí u méně než 60 % přijatých případů do jednoho týdne) podprůměrné státy Island a Francie. Ostatních 29 států plnilo tuto hranici, až na výjimky, velmi dobře. V roce 2014 byly opět podprůměrné státy Francie a Island. Zhoršení co do počtu plnění sedmidenní lhůty

k potvrzení přijetí žádostí vykazovaly za rok 2014 oproti roku předcházejícímu státy Estonsko (o 13 %) Island (zhoršení o 40 %), Kypr (o 8 %), Česko (o 6%) a Rumunsko (o 7%). Naopak zlepšení v roce 2014 lze spatřit u států Dánsko (o 11 %), Lucembursko (o 24 %), Norsko (o 22 %) a Slovinsko (o 13 %).

Členské státy se dohodly, že je důležité měřit čas potřebný k vyřízení žádosti, ten totiž přispívá k bezproblémové spolupráci mezi správními orgány. Na základě zkušeností členských států byly dohodnuty hranice 16 - 25 dnů. Dohodnutou hranici 16-25 dní nesplňovalo za rok 2013 devět států, bylo to státy Lucembursko, Slovensko, Velká Británie, Island, Polsko, Itálie, Portugalsko, Francie a Belgie. Situace se v roce 2014 zlepšila, dohodnutou hranici již nesplňují jen 4 státy, Rumunsko, Bulharsko, Lucembursko a Francie. V roce 2013 průměrně správní orgány členských států dosahovaly 20 dní, za rok 2014 lze spatřit zlepšení na 13 dní. Nejvyšší zlepšení dosahovaly správní orgány států Portugalska (zlepšení v průměru o 23 dní), Itálie (zlepšení v průměru o 20 dní), shodně pak Belgie a Polska (o 18 dní), Slovinska (13 dní), Řecka (12 dní), Dánska (9 dní) a Chorvatska (7 dní). Zhoršení dosahovaly pouze státy Lucembursko (11 dní), Finsko (2 dny), Malta (1 den).

Při zasílání žádosti označí úřad datum, do kterého se potřebuje odpověď na svou otázku. Orgán, který bude podávat odpověď, může přijmout toto datum nebo může navrhnout nový datum. Ty orgány členských zemí, které odpověděly na méně jak 60 % příchozích požadavků ve vzájemně dohodnutém termínu, byly označeny jako podprůměrné. V roce 2013 hranici 60% nedosáhlo 9 států; Nizozemsko, Belgie, Litva, Slovensko, Polsko, Bulharsko, Itálie, Island a Francie. V roce 2014 tuto hranici nedosáhla pouze Francie. Lichtenštejnsko v roce 2013 i 2014 dosahovalo hranice 100 %, tento výsledek je možné přisoudit tomu, že přijalo pouze 4, respektive 5 žádostí. Vyřízení žádostí ve společně dohodnuté lhůtě se také v roce 2014 s porovnáním s rokem předcházejícím zlepšilo. Zde je hodnoceno procento celkových počtů vyřízených žádostí do předem odsouhlasené lhůty. Největší zlepšení bylo zaznamenáno u správních orgánů států Itálie (39 %), Bulharska (o 28 %), Polska (23 %), Slovinska (21 %), Dánska (17 %), Litvy a Portugalska (16 %), Rumunska (15 %), Španělska a Slovenska (10 %). Pohoršení bylo shledáno v roce 2014 oproti roku předcházejícímu pouze u správních orgánů Lucemburska (7 %), Malty (5 %), Rakouska a Švédska (3 %), a Rumunska (1 %). Největší počet žádostí obdrželi stejně po oba dva roky 2013 i 2014 státy Rumunsko, Polsko, Španělsko, Německo a Řecko. Tyto státy dohromady za rok 2013 obdržely 2943 žádostí z celkových 5736. Za rok 2014 těchto pět států obdrželo 3548 žádostí z celkových 7515.

V rámci hodnocení hlavního cíle této práce byla dále ověřována hypotéza, zda existuje statisticky významná závislost mezi počtem přijatých žádostí a průměrným počtem dnů k jejich vyřízení v rámci systému pro výměnu informací (IMI), dle dat za rok 2014. Tato hypotéza byla potvrzena.

Celkově lze shrnout, že síť SOLVIT pomáhá řešit často nepříjemné případy, ať už jednotlivcům či podnikům. Protože je využití této služby zdarma, šetří všem „žadatelům“ čas a hlavně finance, které by vydali na nákladná soudní řízení. Využívání této sítě rok od roku roste a je zajisté vhodné, aby členské státy a Komise podporovaly další vývoj a inovace této sítě, aby centra členských států plnila dané termíny ve stanovených lhůtách a dostávalo se co největšímu počtu vyřešených případů ke spokojenosti žadatelů. Aby byl výkon této sítě co možná nejvyšší, měl by být kladen důraz na dostatečný počet pracovníků se znalostí právní problematiky, který by byl pravidelně školen a upozorňován v rámci školení na nejčastěji řešené problémy.

Stejný závěr lze formulovat i pro systém IMI, který je správními orgány často využíván. Komise by se měla zasadit o to, aby tento systém účelně a elektivně využívalo více orgánů a aby se v rámci tohoto systému dostalo podpoře výměny informací i v dalších oblastech. Stejně jako u sítě SOLVIT by zde měl být kladen důraz na dostatečný počet řádně vyškolených pracovníků.

POUŽITÁ LITERATURA

KNIHY

- [1] BALASSA, By Bela. *The Theory of Economic Integration (Routledge Revivals)*. [Reprint]. London: Routledge, 2011. ISBN 978-041-5679-107.
- [2] CIHELKOVÁ, Eva. *Evropská ekonomická integrace: procesy, politiky, governance*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2011, 335 s. ISBN 978-802-4518-350.
- [3] FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 803 s. ISBN 978-807-3252-236.
- [4] ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 364 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4694-4.

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- [5] Doporučení Komise ze dne 17.9.2013 o zásadách, jimiž se řídí síť SOLVIT 2013/461/EU. In: L249/10, Brusel, 2013. Dostupné z: http://ec.europa.eu/solvit/_docs/2013/20130917_recommendation_solvit_cs.pdf
- [6] Judgment of the Court of 10 December 1968. - Commission of the European Communities v Italian Republic. In: Case 7/68. 1968. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:61968CJ0007&from=EN>
- [7] Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a o zrušení rozhodnutí Komise 2008/49/ES. In: L316/1. Štrasburk, 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1024&from=EN>
- [8] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu. In: L376/36. Štrasburk, 2006. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=CS>
- [9] Smlouva o Evropské unii (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/13, 26.10.2012, s. 13—390 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=CS>

- [10] Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: Úř. věst. C 326/47, 26.10.2012, s. 47—390. 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS>
- [11] Treaty establishing the European Community (Nice consolidated version). In: Official Journal C 325 , 24/12/2002 P. 0033 - 0184. 2002. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12002E/TXT>

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

- [12] Businessinfo.cz: <http://www.businessinfo.cz/> [online]. 2010 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z:<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/jednotna-kontaktmi-mista-jkm-cr-3092.html>
- [13] Centre for strategy & evaluation services. Framework Contract for projects relating to Evaluation and Impact Assessment activities of Directorate General for Internal Market and Services Evaluation of SOLVIT: Final report. 2013. Dostupné z: http://ec.europa.eu/solvit/_docs/2011/2011_solvit-assesses-relevance_en.pdf
- [14] Commission of the European communities. Development and Performance of the SOLVIT network in 2004. Brussels, 2005. Dostupné z: http://ec.europa.eu/solvit/_docs/annual_reports/2004_solvit_annual_report_en.pdf
- [15] Commission of the European communities. Development and Performance of the SOLVIT network in 2010. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011. Dostupné z: http://ec.europa.eu/solvit/_docs/annual_reports/2010_solvit_annual_report_en.pdf
- [16] European Commission. Internal Market Information System - European Commission [online]. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z:http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/internal_market_information_system/index_en.htm
- [17] European Commission. SOLVIT - European Commission [online]. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z:http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm
- [18] European Communities. Development and Performance of the SOLVIT network in 2008. Luxembourg: Publications Office of the European Union 2009. ISBN 978-92-79-09853-6. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/solvit/_docs/annual_reports/2008_solvit_annual_report_en.pdfEUR
OPEAN

- [19] Eurostat. <Http://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home> [online]. 2015 [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade/data/main-tables>
- [20] Eurostat. <Http://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home> [online]. 2015 [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&code=tec00114>
- [21] Evropská Komise. Statistiky - jednotný trh EU - Evropská komise [online]. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/statistics/index_cs.htm
- [22] Evropská Komise. Vnitřní trh: z krize k novým příležitostem - prosperita pro občany a podniky. Luxembourg: Publications Office, 2014. ISBN 978-927-9246-098. Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/internal_market_cs.pdf
- [23] Evropská Komise. Uživatelská příručka: Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI). Lucemburk, 2012. ISBN 978-92-79-26036-0. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/_docs/library/user_handbook_cs.pdf
- [24] Evropská Komise. Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské centrální bance: Stav integrace jednotného trhu 2013. Brusel, 2012.
- [25] Evropský parlament. Zpráva o vnitřním trhu služeb: aktuální stav a další postup. 2013. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0273+0+DOC+PDF+V0//CS> , str. 10,12
- [26] MACIEJEWSKI, Mariusz. Evropský parlament. <Http://www.europarl.europa.eu/portal/cs> [online]. 2014. [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.1.1.html
- [27] MULLER, Thomas. Ministerstvo průmyslu a obchodu. <Http://www.mpo.cz/> [online]. 2006 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument3363.html>
- [28] SCHREIB, David. Ministerstvo průmyslu a obchodu. <Http://www.mpo.cz/> [online]. 2006 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument1249.html>

- [29] URBAN, Luděk. Euroskop.cz. <https://www.euroskop.cz/> [online]. 2010 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8736/sekce/volny-pohyb-osob/>
- [30] URBAN, Luděk. Euroskop.cz. <https://www.euroskop.cz/> [online]. 2010 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8739/sekce/zakladni-informace-o-vnitrim-trhu/>
- [31] URBAN, Luděk. Euroskop.cz. <https://www.euroskop.cz/> [online]. 2014 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8732/sekce/strucna-historie-vnitriho-trhu/>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Legenda značení států

Příloha B Výchozí hodnoty pro vyhodnocení hypotézy - korelace kvantitativních a kvalitativních parametrů vedoucích center do 70 dnů.

Příloha C Výchozí hodnoty pro vyhodnocení hypotézy - korelace kvantitativních a kvalitativních parametrů vyřizování obdržených žádostí za rok 2014 správních orgánů zemí EHP

Příloha A

Legenda označení států:

AT	Rakousko	EE	Estonsko	HU	Maďarsko	LU	Lucembursko	PT	Portugalsko
BE	Belgie	EL	Řecko	IE	Irsko	LV	Lotyšsko	RO	Rumunsko
BG	Bulharsko	ES	Španělsko	IS	Island	MT	Malta	SE	Švédsko
CY	Kypr	FI	Finsko	IT	Itálie	NL	Nizozemí	SI	Slovinsko
CZ	Česko	FR	Francie	LI	Lichtenštejnsko	NO	Norsko	SK	Slovensko
DE	Německo	HR	Chorvatsko	LT	Litva	PL	Polsko	UK	Velká Británie
DK	Dánsko								

Příloha B

Výchozí hodnoty a výpočet pro vyhodnocení hypotézy, zda je možné sledat korelační souvislost mezi počtem přijatých případů celkem vedoucím centrem a počtem případů vyřešených do 70 dnů tímto centrem, hodnoceno dle dat za rok 2013

Centra	Vedoucí centrum	
	Počet případů	Vyřešené případů do 70 dnů
EE	2	2
IS	2	2
SK	2	2
LT	3	3
LV	3	3
SI	7	3
MT	9	8
CZ	10	5
FI	10	8
BG	11	1
HU	11	8
HR	12	12
NO	12	7
PL	17	6
DK	19	13
LU	20	13
NL	25	17
AT	37	25
IE	38	28
EL	42	33
SE	46	28
BE	72	42
PT	74	57
RO	80	55
CY	85	63
DE	102	72
IT	132	74
ES	143	78
UK	192	144
FR	212	88

Příloha C

Výchozí hodnoty a výpočet pro vyhodnocení hypotézy, zda existuje statisticky významná závislost mezi počtem přijatých žádostí a průměrným počtem dnů k jejich vyřízení v rámci systému pro výměnu informací (IMI), hodnoceno dle dat za rok 2014.

Země	Počet žádostí	Průměrně počet dnů k vyřízení žádostí
FR	167	40
LU	18	34
BG	289	29
RO	996	22
SK	210	22
PT	365	18
PL	740	17
IT	417	16
LV	86	16
BE	132	15
GR	508	15
NL	155	15
SE	71	14
LT	127	13
DE	551	12
HU	374	11
AT	91	11
EE	55	11
SI	162	10
MT	24	10
DK	52	10
FI	48	9
CZ	158	9
HR	202	9
ES	585	9
IE	112	9
UK	304	7
CY	45	6
NO	61	6
LI	4	6